

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantaina 21. elokuuta 2006

Pyhäjärveläisyyden vaali ja – Karjalan puolustaja

N:o 8 • 51. vuosikerta

”Karjalaiset ovat aina osanneet elää tässä hetkessä”

totesi juhlapuhuja professori Tuomas Forsberg ja jatkoi:
”Kun on juhlan aika, karjalaiset iloitsevat. Kun elämä koettelee, karjalaiset itkevät”.

Tänä vuonna Huittisissa järjestetyissä Pyhäjärvi-juhliissa oli nyt ilon aika. Iloittiin toistemme tapaamisesta, heimotunteen luomasta yhteenkuuluvuudesta ja vuosisatoja vanhan kihuperinteen vaalimisesta.

Juhlien pitopaikat olivat tiloiltaan tarpeeksi väljät 500 hengen väkimmäärille. Huittisten lakeuksilta on aikoinaan löytynyt sen verran mäännäpyylää, että siihen on jo keskiajalla rakennettu jyhkeä harmaakivikirkko. Kirkon torni, päätään ylempana ympäröiviä rakennuksia, oli hyvä maamerkki juhliin saapuville. Ei tarvittu karttoja. Kirkon ulkopuolella kiviaidan vieressä presidentti Risto Rytin näköispatsas katseli vakavana kirkkoon menijöitä.

Kuninkaisten koulutuskeskukseen nimekkäiden suomalaismiesten mukaan omistetut tilat, Forselius-sali ja Risti Ryti-sali erinomaisin istuimin ja tämän päivän teknisin laittein, toivat omat mukavuutensa juhlan antiin. Pyhäjärvi maisemineen oli juhlassa läsnä. Risto Ryti salin valoheijastimet toivat

Päiväjuhlan iloista yleisöä.

laajalle valkokankaalle ohjelmien aikana kuvia pitäjästään, jonka muistoja nyt vietimme.

Kahden juhlapäivän tilaisuudet erilaisin ohjelmin olivat tasokkaita ja monta

mieliin painuvaa hetkeä talentui mielen muistoihin.

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Reino Äikiä totesi juhlien valmisteluista. – Huittisten Karjalaseura on varsin suuri ja pyhäjärveläis-

ten lisäksi jäseniä on myös muista Kannaksen pitäjistä. Kaikki olivat innolla mukana juhlaohjelmien esittäjinä kuin monissa käytännön töissä.

Nuorissa on kaiken perinteen jatkuvuuden voima.

Vuosi vuodelta on juhlisamme ollut runsaasti myös järjestävän paikkakunnan kantaväestöä. Niin oli Huittisissakin. Se on osoitus, että

karjalainen perinnejuhlamme mielletään kunkin paikkakunnan omaksi kulttuuri-tapahtumaksi. Se jos mikä, tuntuu todella hyvältä.

Mutta ei ole sellaisia juhlia, joista ei tule hieman sapiskaa. Tällä kertaa se oli ruokailu, jonka jakeluun tuli pieni katkos. Keitto ei loppunut, vaan lisäsi pöytään tuli hieman viiveellä. Kun viime vuosina on näiden juhlien ruokapalvelut ”yksiystetty”, niin puutteita on hieman ilmaantunut, niin kuin viime vuoden juhlassakin. Ehkä meidän kävijämäärä yllättää monet vieraimmat laittajat.

Huittisten karjalaisten naisten kahvipöydässä tarjottavaa riitti. Merja Inkinen totesikin, ”meiltä ei piirakat loppu”. Talkoilla urakoituja piirakoita oli todella runsaasti ja niitä ostettiin vielä kotimatkaakin varten. Sujautti Merja joillekin pettynelle keittoliemen kauhoille ilmaiseksi piirakoita vatsan täyteen.

Selostukset eri juhlapahtumista sisäisivuilla.

SALME RINTALA

Uot sie miul sukkuu

Vpl. Pyhäjärvi-juhlien yhteydessä pidetty sukuseminaari todettiin varsin tarpeelliseksi kokoonnutumiseksi. Antero Pärssisen avauksen jälkeen 80-henkinen osanottojoukko teki lyhyen esittelykierroksen, jonka aikana kuultiin paitsi henkilön taustatiedot myöskin omat sukututkimuksen vaiheet. Maisteri Yrjö Kaasalainen Turusta kertoi mielenkiintoisessa esitelmässään pyhäjärveläisten sukujen aikaisemmista vaiheista. Kaasalainen on luvannut tehdä syyskuun lehteen lyhennelmän mainiosta esitelmästään. Esko Pakarinen kertoi li Pakaisten sukuseuran perustamisen vaiheista todeten Pakaisten tekemän muutaman viikon kuluttua ensimmäisen virallisen kotiseutumatkan Pyhäjärvelle.

Taun jälkeen osallistujat jaettiin vielä kahteen eri työryhmään pohtimaan sukututkimuksen saloja ja lähtökohtia. Kokouksen vetäjä Antero Pärssinen oli varsin ilahtunut kirjallisesti saatuaan antiin. Samalla hän kertoi pyhäjärveläisten olevan muutaman hengen voimilla innolla mukana Suannon seudun sukututkijoiden piirissä, jonka seuraava kokous on Karjalatalolla Galleria-salissa lauantaina 16. 9. kello 14-17.

Paikalla oli myöskin sukututkija Eeva Malkamäki miehensä kanssa. Malkamäen tietokanasta löytyy jo nyt useita kymmeniätuhansia nimiä eri sukujen edustajista. Seuraava suuri tapahtuma on ”Kuulutko sukuuni” sukuseurapäivä Vantaalla 14.-15. 10. 2006.

Sukuseminaariin yleisöä Huittisissa 15.7.

21.8.2006

Pyhäjärveläisyyden kulmakivet

Pyhäjärveläisyyden vaalimisesta saimme jälleen kauniin näytön onnistuneissa Pyhäjärvi-huittisissa. Parhain kiitos antaumuksella tehdyistä juhlaajajestyistä Huittisten Karjalaisille.

Jokavuotiset Kihu-juhlat muodostavat yhden kulmakiven pyhäjärveläisyyden vaalimiselle. Sukulaisten ja ystävien sekä entisten naapurien tapaaminen houkuttavat meitä vuodesta toiseen saapumaan juhille, joissa yhteishenkemme vahvistuu myös onnistuneiden ohjelmien kautta. Pyhäjärven Kihut pidettiin pitkään kahdeksantena sunnuntaina kolminaisuudenpäivästä. Ajankohta vaihteli vuosittain heinäkuun loppupuolelta elokuun alkupuolelle. Kirkkovuoden määritysten muututtua ankkuroitiin Kihu – pyhäjärveläisyyden kolmanten viikonvaihteeseen.

Toisen kulmakiven muodostaa tämä kerran kuussa ilmestyvä Pyhäjärvi-lehtemme, jonka tilausmäärä on 1800:n paikkeilla. Se on edelleen, ainakin vanhemman väen keskuudessa, kannesta kanteen luettu lehti. Muistakaapa isovanhemmat ja vanhemmat tilata lehti jälkikasvullemme. Lehtemme jatkaa edelleen sen perustamisen yhteydessä valitulla "Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja" -linjalla.

Kolmas kulma lepää järjestötoimintamme varassa. Vpl Pyhäjärvi – säätiö, Vpl Pyhäjärvi – seura, eri paikkakuntien Pyhäjärvi – kerhot ja Karjalaseurat, joissa pyhäjärveläiset toimivat aktiivisesti, antavat tärkeän toimintaympäristön sadoille pyhäjärveläisyyden vaalijoille. Järjestötoimintaa kehittämällä voimme saada yhä uusia, nuorempia toimijoita yhteisen asiamme eteenpäin viemiseksi. Nykyistä enemmän soisi järjestöjen toimintakenttään kuuluvan myös matkojen järjestämistä entiselle kotiseudullemme.

Neljänneksi kulmakiveksi on muodostumassa sukututkimus. Tästä erinomaisena osoituksena oli Huittisten Pyhäjärvi – juhlien sukututkimusseminaarit, johon osallistui ennätysmäärä sukuharrastajia. Noin 80:n osallistujan hallinnassa on mittava määrä pyhäjärveläistä sukutietoutta. Toivottavasti voimme syventää tietojamme lähitulevaisuudessa tekemällä yhteisen matkan sukujemme entisille asuinsijoille Pyhäjärvellä. Sitä ennen voi jokainen harrastaja kehittää paikkatietouttaan lukuisista kylä- ja koulupiirikirjoista, joita on monista kylistä jo valmiina ja lisää on tulossa! Nuorilla on sukututkimuksessa erinomainen mahdollisuus käyttää tietokone- ja internetitaitojaan suvun yhteiseksi hyväksi.

Karjalaisuus ei katoa – Pyhäjärveläisyys pysyy sukulopvesta toiseen!

ANTERO PÄRSSINEN

Taas Lähi – itä

Viime aikojen uutiset ovat jälleen olleet täynnä Lähi – Idän konfliktia. Ongelma luotiin muutama vuosi sen jälkeen kun me karjalaiset olimme joutuneet jättämään kotiseutomme.

Saamme tänä päivänäkin olla tyytyväisiä siitä, että Suomessa asiat hoidettiin meidän evakkojen normaalin elämän mahdollistavalla tavalla. Me sijoituimme muiden suomalaisten keskuuteen ja olimme pian kiinni normaalissa työssä.

Palestiinalaiset jäivät tai jätettiin vuosikymmeniksi pakolaisleireihin. Oli luotu pysyvä ongelma, jolle ei näytä ratkaisua löytyvän.

ANTERO PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15. -16.7.

Pyhäjärvimuistelmat

Pekka Laulajainen.

Hyvät pyhäjärviset, Pyhäjärven ystävät!

Olemme jälleen kokoon-tuneet sydämiä koskettavaan muistojen iltaan. Vaikka puheenvuorossani koskettelen vain omia henkilökohtaisia evakkomuistojani, sisältyy niihin kuitenkin myös paljon yhteistä.

Olin 5 -vuotias, kun talvisota syttyi.

Tuon marraskuun aamun näkymät ovat jääneet syvästi mieleeni: eteläinen taivaanranta Pyhäjärven selän takana loimotti synkän punaisena, ja kuului kaukaista tykkin kumua.

Seuraava muisto viekin jo härkävaunuihin, matkalla jonnekin.

Ensimmäinen etappimme oli Alavuuden Taipaleen kylä. Pienen mökin tupaan asettui 5 perheen äidit, mummut ja lapset. Pakkasta ja lunta riitti.

Tuosta mökistä on jäänyt aivan erikoinen muisto: margariiniin otaku maku ei ollut omiaan nostattamaan ruokahalua. Vieläkin tuo maku joissakin kaupan rasvatuotteissa tuo mieleen Alavuuden ajat.

Kevättalvella meidän perhe siirtyi uuteen sijoituspaikkaan, ja päästiinkin hyvin väljiin tiloihin, Alajärven pikkupappilaan. Pastori Tunturi, poikamies, oli rintamalla, ja me keitettiin hänen äitinsä kanssa samalla hellällä.

Joskus pastori ja isä sattuvat lomalle samaan aikaan, ja siitä alkoi ystävyys, joka kesti läpi koko rovasti Otto Tunturin elämän.

Meidän aikanamme Tunturi solmi avioliiton. Sittemmin selvisi, että pastori Tunturin nuorikko oli ennen sotia nuorena ylioppilaana ollut Pyhäjärven pappilassa kotiopettajana. Alajärvellä aloitin oman koulunkäyntini jossakin kirkonkylän isossa pirtissä pitkän pöydän ympärillä, kun 7 veljestä ikään.

Sitten sodan kulku kääntyi ja meidänkin perhe, mummo, Eemil-setä ja äiti kolmen poikansa kanssa, oli

lähdössä takaisin Karjalaan. Lapuan asemalla jouduimme kuitenkin odottamaan junaan pääsyä 6 viikkoa. Tuon ajan asuimme erään asemamiehen kotona. Siltäkään ajalta ei ole jäänyt mitään ikävää muistiin.

Oli sydäntalvi, kun saavuttiin Salitsanrannalle. Koti oli säilynyt ehjänä ja sisältä oli siistiä, mutta kun keväällä lumet alkoivat sulaa - voi sitä siivottomuutta aivan portaiden pielestä alkaen. Edellisten asukkaiden jäljiltä kellarissa oli kaalia ja perunaa. Keväällä äiti ja mummo veivät rysät kahlaten kaislikkoon ja kantoivat pärekoreitain kalaa, jota perattiin ja kuivatettiin auringossa pyrstöstä seinän rakoon pistettyinä. Syksyisin kerättiin metsästä marjoja ja sienä. Desanttien pelko varjosti joskus elämää, ja iltaisin piti käydä oikein talon ulkopuolelta tarkastamassa, ettei valon pilkahdustakaan näkynyt ulos. Salitsanrannalla koulunkäyntini jatkui 2. ja 3. luokalla.

Jatkosodan aikana isä pääsi useammin lomalle, kun hänen sijoituspaikkansa oli Lahdenpohjan koulutuskeskus. Kun sitten loma loppui, ei siinä ollut mitään paniikkia, itkut itkettiin myöhemmin. Äidin ja meidän poikien merkkipäivinä tuli aina henkilökohtainen onnittelukortti, ja suurempia juhlahyviä isä muisti yhteisellä kortilla.

Sitten tapahtui niin kuin laulussa kerrotaan - Harrikin lauloi siitä juuri - odotetun loman sijasta tuli surusanoma, joka pysäytti kodin elämän. Taisteluharjoituksissa oli kranaatti osunut oksaan ja räjähtänyt liian lähellä. Isä sai sirpaleen vatsaansa ja kuoli leikkaukspöydälle Sortavalan sotasairaalaan. Silmissäni on kuva, jossa ikään kuin suru ja kaipaus tiivistyvät - äiti mustiin pukeutuneena kiillottaa vihkisormuksiaan - olemme lähdössä mummulaan surua jakamaan. Pyhäjärven historian viimeisellä sivulla on kuva kolmesta sotaorvosta isänsä haudalla - minä olen vanhin, 9-vuotias, Eino 7- ja Aulis nuorimpana vasta 4-vuotias. Omalta osaltani en voi täysin yhtyä aikamme "isän ikävä"-ajatuksiin, mutta hyvältä on aina tuntunut, kun joku on tullut kertomaan muistojaan isästä. Hyvä arvosaan on annettava viralliselle taholle myös siitä, että meidän sotaorpojen koulunkäyntiä valtio osallistui koulumaksut korvaamalla.

Seuraavana kesänä sotailanne taas muuttui. Vieras karja sai vapaasti kulkea laitumillamme, ja me pojatkin saimme olla mukana muutolaatikoita nauttaessa. Sitten tuli lähtökäsky. Meidän hevosen perään lastattiin kahdet kärryt (pienipyöräiset heinäkärryt hajoivat kuitenkin matkalla), ja äiti lähti ajamaan lehmä perässä. Pojat mummon kanssa kuljetettiin junalla Jyväskylään, sieltä proomussa Korpilahdelle ja edelleen hevoskyydillä Saakoskelle Maahin kartanoon. Äiti ja setä tulivat 3 viikkoa myöhemmin - koko matkan jalan - junia tarvittiin muuhun.

Kartanon omistaja hoiti lääkärin virkaa H:igissä. Meillä oli iso pirti asuttavana ja lääkärin iäkkään äidin kanssa keitettiin samalla hellalla. Kun kesäisin tohtori Koljo-

nen tuli lastensa perheitten kanssa viettämään lomaa, meitä kohdeltiin hyvin, niin kuin talon omaa palvelusväkeä. Maahissa saimme olla näkemässä sen ilon, kun kadonnut mies palasi sotavankueudesta.

Neuvostoliitosta. Mutta näimme myös sen tuskan, kun inkeriläisperhettä tultiin virkavallan voimin hakemaan itärajan taakse luovutettavaksi.

Oma koti kiinnostui, ja Jämsän Partalasta löytyi sopiva pientila. Meillä pojilla oli tilaa touhuta ja mahdollisuus oppia monenlaisia maatalon töitä.

Myös Eemil-setän työkalut olivat vapaasti käytettävissä. Nyt itsekin kahden pojan isänä ymmärrän sen tuskailun, kun setä joutui etsimään omille teilleen jääneitä työkaluja, olenhan niin monesti joutunut niitä itsekin etsimään. Kun me pojat sitten suuntauduimme opin teille, Partalan tila myytiin, ja hankittiin Jyväskylän Keljonkankaalta pieni omakotitalo, jossa aluksi äitikin, sittemmin Eino-veli, mummo ja äiti asuivat tutussa perheyhteydessä loppuun asti.

Jyväskylän maaseurakunnan hautausmaalla on hautakivi, jossa on äidin, Aunemummon ja Eemil-setän nimet. On monta syytä kiittää noitten nimien edessä Taivaallista Isää. Kiitollisin miehen ajattelen mummoa, joka hoiti meitä kuin omia poikiaan. Eemil-setä puolestaan antoi isän puuttuessa työtehtäviä miehellen mallin. Äiti opetti kirkkotyksen merkityksen, tien Jumalan luo. Poikana jouduimme aina hevosmiehiksi, kun mummo ja äiti lähtivät kauemmaksi seuroihin - ja tämä ei voinut olla jälkiä jättämättä.

Lopuksi pyydän esittämään runon isän poimenon 50-vuotispäivän muistoksi. Runo on julkaistu Pyhäjärvi-lehdestä syyskuusta 1993, ja tämän myötä toivotan kuulijoilleni turvallista vaellusta Taivaan Isän suojeluksessa.

PEKKA LAULAJAINEN

Isän muistolle

Oli lauantaiehtoo silloin
aikana ohranleikkuun,
kun kotiimme viesti saapui
- äiti parahti itkuen.

Näen peltokärryt tiellä
arkku valkea lastinaan;
vaimo vähäinen perässä siellä
musta huntu kasvoillaan.

Monta muistoa mieleeni nousee:
isä tutuin askelin
pellolla, pihalla puuhailee,
kengät kopistaa porstuaan.

On kalmaa lähdeetty kaksin,
apumies kokkaan uinahtaa.
Talvipilkillä monin varoituksin,

tuura avantoon solahtaa.

Hautajaispäivä on tullut,
monet ystävät tavataan.
Aseveljillä napit ja nutut -
kunnialaukaus kajahtaa.

Taakse jää isän hauta,
kunnaat rakkaimmat syntymämaan,
on edessä evakkomatka.
Ihan iäks'kö erotaan?

Vaikk' mennyt on monta vuotta
ilman tukea käden turvallisena,
kuitenkin olen saanut luottaa
apuun Isän Taivaallisen.

Vuodet vierii - vuosikymmenet,

kotiseutu kullanhohdon saa.
Raja on aukki - Nyt Karjalaan!
Tutut tienoot tarkoin tutkitaan.

Sinne jonnekin ilmaantunut
on kukkakimppu kaipausten.

Isä, kuullut oon - niin puhutaan:
Uhrikuolemas' olikin ihan turhaan.
- Ei, ei ollut se turhaan, ei suotta!
Sen kertovat menneet viisikymmentä vuotta!

PEKKA LAULAJAINEN
kirjoitettu isän kaatumisen 50 -
vuotispäivän johdosta, julkaistu
syyskuunpitäjäni Vpl. Pyhäjärvi -
lehdessä 1993.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15. -16.7.

Muistojen ilta

Heikki Kiiskin suunnittelema ja luotsaama Muistojen ilta Huittisten kirkossa oli todella nimensä mukainen. Oliin Karjalassa ja evakkoajan muistoissa niin sanoin kuin sävelin.

Muistojen tunnelma syntyi alkuhetkestä, kun **Harri Kiiski** lauloi kirkon urkuparvelta "Oi muistatko vielä sen virren, jota äitini lauleli". Häntä säesti kanttori Toivo Kokko.

Tervehdysnajojen alkajaisiksi Heikki Kiiski kysyi:

Muistat sie, millasta meil ol enne Karjalas?

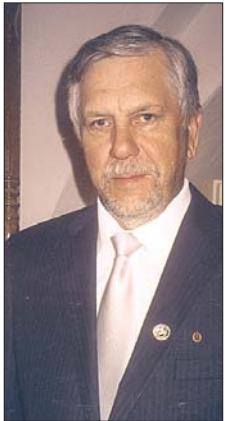
Muistat sie tällei kesäl, mi-te myö uitii ja leikitii?

Muistat sie, ko myö päästii ripil, kyl sillo ol kirkkoahol poruhkaa?

Muistat sie mite palens härkävaunus?

Muistat sie, ko päästii takasi kottii, mite hyvält se tuntu, ko päästii pois ihmisiä jalois?

Muistat sie juhannuksen -44? Taas pit sanno, et hyväst koti?

Heikki Kiiskin vastuulla oli Muistojen ilta.

Harri Kiiski ja säestäjänä Petri Kiiski. Mahtavasti kaikui Oskar Merikannon *Laatokka*.

Arvoisa juhlaväki

Muistojen ilta, muistatko?

Miksi me aina muistelemme? Eikö kaikki ole jo moneneen kertaan muisteltu?

Muisti on elämämme tärkein henkinen voimavara. Ilman muistia emme selviäisi edes arkipäivän rutiiniasioista. Vanhojen asioiden ja historian muistaminen on myös tietoa, jota me tarvitsemme elämän varrella. Eri aistiemme antamat muistikuvat ovat tallentuneet ja syöpyneet muistiimme, josta voimme niitä käyttää. Sen tähden on hyvä, että muistelemme ja muistamme niin kauan kuin meille terveyttä annetaan. Tällaiset kihujulat ovat tarkoitettukin muisteluun ja ystävien tapaamisiin.

Sallinette, että kerron vähän omasta näkökulmastani ajatuksia ja muistoja, mitkä liittyvät karjalaisuuteen. Siitä asti, kun aloin ymmärtää ja muistaa asioita, vanhempien ja sukulaisten elämästä

on jäänyt mieleen jonkinlainen ikävä, huoli huomisesta ja kaipuu. Sodan koettelemukset, ja puute kaikesta. Tuskin sellaista päivää oli, ettei karjalasta, tai mitkä tapahtui kahdella evakkomatalla olisi puhuttu. Minä tein lapsena ja niin kauan kun äitini eli ainakin tuhat evakkomatkaa, paimensin karjaa, niitin jussikkoja, vedin nuotaa, istutin metsää ja niin edelleen. Toisin sanoen elin sitä samaa elämää vanhempien myötä iloineen ja suriineen.

Aloitin kansakoulun täällä Huittisissa vuonna 53. Koulussa alkoi aika pian selvitä, etten täyty samoja vaatimuksia kuin naapurin lapset. Miksi? Siksi, että olin karjalainen ja evakko. Sanoi vahingossa sanan karjalanmurteella ja sukunimeni oli Kiiski. Koska opettaja ei minun ongelmiani halunnut ymmärtää, alkoi isetunto olla aika alamaissa. Isäkin kuoli, kun olin 12 vuotta. En kuitenkaan hävennyt sitä,

Aino Kaunismaa.

että olin karjalainen. Päinvastoin. Lapsuusiän jälkeen se on ollut kunnia-asia. Varmaan myötäeläminen vanhempien ja yleensä karjalaisten menetysten kanssa on vaikuttanut siihen, että tunnen olevani juuriltani karjalainen, vaikka olen syn-

tynyt satakunnassa sotien jälkeen. Kun olen kierrellyt viimeisen 15 vuoden aikana karjalassa, mitä ajattelen? Kun olen entisen kotimme perustuksilla tai mummolassa, tunnen olevani sielläkin kotona. Vuosikymmenten kertomukset kotoa ja karjalasta käyvät siellä todeksi. Tai kun kuljen juoksuhautojen ja pommikuoppien reunoilla, kannaksella, Laatokan karjalassa, Aunukassa tai Syvärillä, niin ajattelen olenko käyttänyt leiviskäni oikein, mitkä ne miehet ja naiset minulle antoivat, jotka täällä kaikkensa, jopa henkensä uhrasivat. Tunnen syyllisyyttä myös siitä, että en osannut ajoissa kiittää niitä veteraaneja ja lottia, jotka olivat ja ovat vielä keskuudessamme. Olenko tehnyt työtä ja toimeni isämaan parhaaksi, lähimmäisteni hyväksi ja Jumalan kunniaksi? Ikävä kyllä, tähän en ole kyennyt.

Pyhäjärvi-juhilla muistan olleeni jo lapsesta asti. Muistan, kun Pyhäjärven kirkon kelloa soitettiin semmoisessa puisessa telineessä. Se oli herkkä hetki, monen poskelle vierähti kaipuun kyynel.

Olenko osannut siirtää karjalaisuutta ja karjalaista kulttuuria lapsilleni? Ainakin he ovat kuulleet karjalasta ja karjalan murretta. He ovat olleet karjalan matkoilla ja suorittaneet ohjelmia Pyhäjärvi ja Sakkola-juhilla.

Hyvä juhlaväki. Me Huittisten karjalaiset olemme saaneet järjestää tämän vuoden pyhäjärvi-juhlat. Juhlatoimikunta hallituksen myötävaikutuksella on tehnyt parhaansa, että te viihtyisite vierainamme ja teillä olisi miellyttäviä muistoja kotiin vietäväksi. Että jäisi oikein suu vehnäselle.

Arvoisa juhla vieras. Haluan kiittää sinua jo etukä-

teen siitä, että olet tullut juhlimaan kanssamme! Pyhäjärvisäätiön, Huittisten karjalaseuran, eri yhteisöjen ja omasta puolestani olet sydämellisesti tervetullut pyhäjärvi-juhille Huittisiin.

Virren jälkeen Huittisten seurakunnan tervehdyksen esitti kirkkoherra **Simo Laitila**. Hän toi julki ilonsa siitä, että Pyhäjärven alttaritaulu on Huittisten kirkossa. Mitä kaikkea se taulu voisi kertoa, jos osaisi puhua? Kirkkoherra Laitilan puhe on syyskuun lehden kirkon sanomassa.

Kolehtivirren jälkeen puhujaksi kuulutettiin opettaja **Pekka Laulajaista**. Puhujaa ei kuitenkaan kuulunut. Heikki Kiiskin huolestunut ilmettä katsoessa, tuli mieleen Pekka Tiilikaisen kuuluisat sanat: "Minuutit kuluu ja miestä ei näy missään".

Ohjelma kuitenkin jatkui. Harri Kiiski Petri-veljensä säestämänä esitti kosketta-

van laulun "Vanhan vaarin kannel". Laulun aikana Pekka Laulajainenkin oli jo paikalla. Hän kertoi puheessaan evakkoajasta, sotaorvon lapsuudesta ja kodin antamasta hengellisestä perinnöstä. Pekan puhe on toisaalla lehdessämme.

Aino Kaunismaa lausui Mirjam Lähteenkorvan runon "Suvivirsi."

Muistojen ilta päättyi Harri Kiiskin laulamaan Oskar Merikannon "Laatokka". Esitys oli mahtava. Laulun sanat ja sävel vaativat uhmaa, tahtoa ja vahvaa tunnetta. Harri toteutti ne satapro-senttisesti. Petri-veljen säestys tuki hienosti esitystä. Ei ihme, että yleisö laulun päätyttyä antoi todella ansaitut aplodit.

Tilaisuuden juonsi Heikki Kiiski.

SALME RINTALA

Kiitos juhlien järjestäjille ja osallistujille

Nämä seitsemännet Huittisissa järjestetyt juhlat kokosivat juhlapaikat täyteen juhlijoita. Tavoitteena oli tarjota kiinnostavaa ja monipuolista ohjelmaa kahden päivän aikana, haastamista unohtamatta. Suosiollinen sää ja hyvät kulkuyhteydet varmasti auttoivat asiassa. Valmiiseen juhlaan tulevat juhla vieras ei aina osaa riittävästi arvostaa sitä talkootuntien määrää mikä juhlien järjestämiseksi on jouduttu tekemään. Huittisten Karjalaseura ja talkooväki vanhimmasta nuorimpaan teki suurenmoisen työn juhlien onnistumiseksi. Huittisten kaupunki ja seurakunta olivat järjestelyissä ratkaisevasti mukana. Kiitoksella on todettava paikallisten liikelaitosten ja yhteisöjen voimakas taloudellinen panostus niin juhlanumeron ilmoituksissa kuin arpa-

nuorten ilahduttava panos juhliissamme. Haluamme kiittää jokaista näiden onnistuneiden juhlien järjestelyissä tavalla tai toisella mukana olleita.

Arvoisa juhlayleisö. Te ansaitsette erityisen kiitoksen tullessanne pitkiäkin matkojen takaa juhliimme. Haluamme herkällä korvalla kuunnella palautettanne ja kehittää juhliamme edelleen. Nämä juhlat kannustavat meitä kaikkia järjestämään ja osallistumaan tulevinakin vuosina juhliimme. Ensi vuonna tapataan Tampereella..

VPL. PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

YRJÖ S. KAASALAINEN
Hallituksen puheenjohtaja

JUHANI FORSBERG
Hallituksen varapuheenjohtaja

Päiväjuhlassa Karjalaisten laulu kaikui komeasti.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Kuittisissa 15. -16.7.

Saarna Vpl. Pyhäjärvi-juhlilla

Tämän sunnuntain evankeliumiteksti on kirjoitettu Mark. 3: 13-19.

Sitten Jeesus nousi vuorelle. Hän käski luokseen ne, jotka hän oli valinnut, ja he lähtivät hänen mukaansa. Nämä kaksitoista Jeesus kutsui olemaan kanssaan, lähettääkseen heidät saarnaamaan ja valtuuttaakseen heidät karkottamaan saastaisia henkiä: Simon, jolle hän antoi nimen Pietari, Jaakob Sebedeuksen poika ja tämän veli Johannes, joille hän antoi nimen Boanerges — se merkitsee: ukkosenjylinän pojat — sekä Andreas, Filippos ja Bartolomeus, Matteus, Tuomas ja Jaakob Alfeuksen poika, Taddeus, Simon Kananeus ja Juudas Iskariot, sama joka kavalsi hänet.

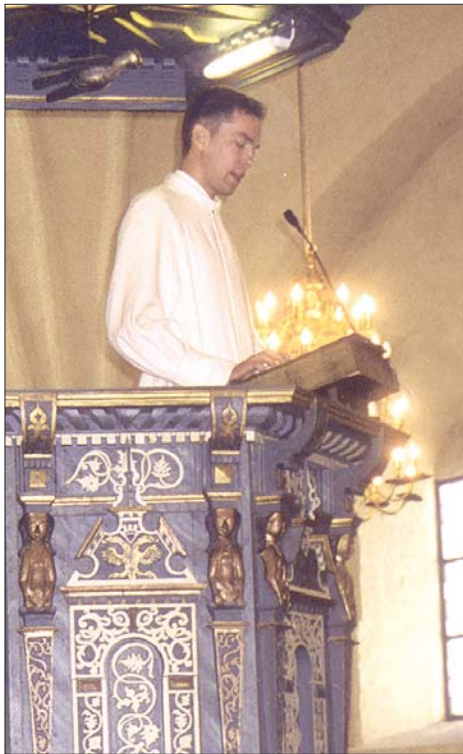
"Ma unessa maan näen mairehen, suven kaunoisen, sadun kaukaisen. Sata järveä sinne soutaa on, sata korpea samota sinne...Maa alla suven auringon, se kaunis ja korkea Karjala on..."

Se on Karjala, Karjala kaunoinen, se on Karjalan kansa onnellinen!"

Mielikuvitusmaa, jossa kulkevat oikeat ihmiset, mummo ja pappa nuorina pihapiirissään. On siinä pari lehmääkin, ja hevonen totta kai! Oma punainen tupa ja perunamaa. Vierellä lainehtii suuri Laatokka, joka suo antimiaan itselle ja naapurille. Joskus kuuluu Konevitsan kumeat kellot vettä pitkin ja kertovat jostain suuremmasta. Taivaallisen Isän siunauksesta Pyhäjärveläisille. Matka kotikirkolle, Pyhäylään taittuu jalan tai reellä. Sanan kuuloon ei ole kai koskaan liian pitkä matka. Yhteys Luojaan saadaan myös kotona. Kädet yhteen liittäen, jokaisesta päivästä, vaikeastakin, kiittäen.

Nyt olen omassa kotikirkossa. Paikalla ovat mummon ja papan lapset ja moni lapsenlapsista sekä lukematon määrä ihmisiä, joilla on jokin yhteys Vpl. Pyhäjärvelle. Meillä on jotakin yhteistä, konkreettista. Saamme katella samaa kaunista alttaritaulua täällä sivuseinällä kuin menneet sukupolvet aikanaan Pyhäjärven kotikirkossa. Mutta meillä on vielä jotakin monin verroin tärkeämpää yhteistä menneiden sukupolvien kanssa, vaikei hän olekaan yhtä konkreettinen Meillä on sama Taivaallinen Isä ja Hänen Sanansa, joka pysyy polvesta polveen. Vaikka maailman olosuhteet ja asuinpaikat ovat muuttuneet, mekin saamme lähestyä Taivaallista Isäämme kädet yhteen liittäen, jokaisesta päivästä, vaikeastakin, kiittäen.

Lähetyskohteemme on lähimmäinen. Jotkut on tarkoitettu oman kansan pariin, toiset vieraiden kansojen keskele. Työ ei ole pakkotyötä, vaan perustuu vapaaehtoisuuteen, sisälleen sitoutumiseen Jumalan työtovereiksi. Meidän ei tarvitse selvi-

Teologian ylioppilas Harri Kiiski.

tä vaikeasta tehtävästä yksin. Jumala on hyvä työnhajaaja. Hänellä on vuosituhansien mittainen kokemus ihmisten kanssa toimimisesta. Silti hän jaksaa kuunnella ja tukea uuden työntekijän huolia ja murheita. Jokainen kristitty on kutsuttu Jumalan työhön, jokainen joka saa nauttia kolmiyhteisen Jumalamme loppumattomasta rakkaudesta. Kristittyinä olemme osa sitä todistajien ketjua, joka alkoi jo Jeesuksen valitsemista 12 apostolistista.

"Heidän joukostaan lähettän eloon jääneitä vieraiden kansojen luo kaukaisille saarille ja rannikoille, jotka eivät ole kuulleet minusta puhuttavan."

Kirjoittaa profeetta Jesaja päivän vanhan testamentin tekstissä. Näin teki esimerkiksi ystävämme Arseni Konevitsalainen yli 600 vuotta sitten. Hän saapui kaukaiselle Konevitsan saarelle, Laatokan rannalle ja perusti sinne Konevitsan luostarin. Hän oli saanut kutsun Juma-

lan työhön. Jumalan johdattamana hän teki Konevitsan saaresta rakkaalla Pyhäjervellä pyhäin paikan.

Siellä on edelleen ihmeinen Konevitsa. Siellä, rauhaisana saarena suuressa Laatokassa. Viikko sitten sain olla pyhiinvaellusmatkalla Arsenin jalanjäljillä. Mieli oli herkinnyt, kun Konevitsan saari alkoi hahmotua ja ristit välkkyivät auringossa lähestyessämme saarta pitkin tyyntä Laatokan pintaa. Siinä se seisoi vankkumattomana, kehä, torni ja uljas pääkirkko. Siinä ne ovat olleet parisataa vuotta ja paljon kokenet tuona aikana. Loistavia ristisaattoja Jumalanäidin kunniaksi, munkien kilvoitella, lupaa hävitystä ja uuden nousun viimeisen 15 vuoden aikana.

Luostarin rakennuksissa on paljon kaunista ja hyväkuntoista, jopa loistokunnossa olevaa. Paljon on myös haurasta ja haavoittuvasta, keskeneräistä, mutta kolhuista huolimatta pystys-

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä vartiassa Kristiina Kaasalainen ja Helka Mäkelä.

ssä seisovaa. Tässä yhdistelmässä oli paljon mikä puhutteli minua Sillä samankaltainen on myös ihmisen elämä. Loiston aikoja, haavoittumista ja ennen muuta keskeneräisyyttä. Jumalalle meidän ei tarvitse yrittää olla loistokunnossa, vaan kelpaamme keskeneräisinä. Ehkä juuri siinä on meidän kauneutemme ja arvomme. Jumalan hoivassa saamme puhtaan sydämen, vaikka se olisikin kärsinyt elämän matkalla kovista kolhuista.

Kristittyjen erilaisilla uskontomuodoilla on paljon annettavaa toisilleen. Vakka ulkonaiset tavat poikkeavat toisistaan, palveleminen samaa Jumalaa ja vastaanotamme Hänen rakkauteen. Se on ratkaiseva asia. Ekumenia, jota voisi kansanomaaisesti sanoa vaikkapa kristittyjen yhteistoiminnaksi on merkittävä ja hieno asia nykypäivän maailmassa. Myös muita uskontoja, ei kristittyjäkin, tulee kunnioittaa. Uskon, että suuri, elävä Jumala, Taivaallinen Isämme sallii häntä palveltavan ja kunnioitettavan hieman eri tavoin. Ihmisten tehtävä ei ole arvioida mikä tapa on oikea. Oma hengellinen koti on tärkeää löytää, jolla voi rakentaa turvallisen suhteen Jumalaan ja jotta yhteys muihin kristittyihin voi syventyä. Tärkeää olisi kiinnittää huomio yhdistäviin, ei erottaviin tekijöihin eri uskontomuodoissa. Nykypäivänä ei ole varaa kristittyjen

oppiiritoihin. Sen sijaan tulisi kertoa Jeesuksesta koko maailmalle, koska vain hänessä on pelastus. Jeesus on käsenyt viemään sanoman Hänestä kaikkialle maailmaan lähetysskyskysään. Mutta ei väkivalloin!

"Olet myös jo lapsesta asti tuntenut pyhät kirjoitukset, jotka voivat antaa sinulle viisautta niin, että pelastut uskonnolla Kristukseen Jeesukseen." Kirjoittaa apostoli Paavali uuden testamentin tekstissä.

Päivästä, vuodesta, vuosikymmenestä ja sadasta toiseen ihmistä on askarruttanut sama kysymys. Kelpaako Jumalalle, pääsenkö taivaaseen, pelastunko? Uskon, että jokainen läsnäolijasta on miettinyt sitä ainakin josain elämänsä vaiheessa. Tämän huolenaiheen kautta Jumala tulee meitä lähelle, meidän sydämiimme. Rinnasta alkaa ahdistaa ja kivittää. Miten asia pitäisi ratkaista?

Moni torjuu tällaiset tuntemukset järjettöminä. Tärkeintä on elää täysillä elämänsä, ei kannata haaskata aikaansa pohtimalla mitään Jeesus juttuja. Eihän niistä ole mitään hyötyä, ne rajoittavat vain elämää. Kovassa maailmassa pärjää vain kovilla otteilla. En minä kuitenkaan osaisi elää oikein... Samalla tavoin Jumalalle keltvottomaksi tuntee itsensä myös ihmisten silmissä hurskas kristitty. Tai ainakin hänen tulisi tuntea niin, sillä Jumala näkee kaikki lapsen-

sa samanarvoisina. Hänelle olemme yhtä puhtaita tai yhtä syntisiä. Jeesuksen veri on pessyt ihmisten mielisä suuremmat tai pienemmät synnit pois ja kelpaamme Jumalalle uskonnalla Jeesuksen sovitusyöhön.

Jumalan kämmenen suojassa ihmisiä kohdellaan hyvin eri tavoin ja he joutuvat elämään toisiinsa nähden epäoikeudenmukaisesti.

Toiset, kuten me saamme elää yltylläisyydessä ja rikaudessa, toiset kurjuudessa, nälässä ja ainaisessa pelossa. Emme tiedä miksi on näin. Mutta varmaa on että ihmisen pitäisi tehdä jotain pientä tämän ongelman hyväksi. Henkilökohtaisen Jumalasuhteen lisäksi, suhtautuminen lähimmäiseen on tärkeää, koska hänessä voimme kohdata kärsivän Kristuksen. Ihmisten tulisi kääntää katseensa ja voimavarsa vähäisempiin veljiin ja sisariin.

Suomen kansa ei ole aina saanut nauttia rikkaasta päivästä. Nykyistä hyvinvointia ei ole saavutettu ilman raskaita ponnistuksia. Kiitos niistä kuuluu pitkälti mummon ja papan sukupolvelle. Niin karjalaisille kuin satakalaisille, kaikille suomalaisille sankareille. Kaikki menettivät paljon, mutta te pyhäjärveläiset ja muut karjalaiset kaiken lisäksi omat kotimantunnekin. Uusi koti oli rakennettava tänne vieraille seuduille, mutta ystävien ja Jumalan tuella selvitettiin.

Ihmisen voimavara on hänen juurissaan, menneissä sukupolvissa. Mutta katse pitää suunnata myös tulevaisuuteen. Ihmisen tulee muistaa, että hän ei ole lähtöpiste eikä päätepiste, vaan osa pitkää sukupolvien ketjua. Tämä ketju voi Jumalan johdattamana kulkea mistä tahansa ja minne tahansa. Hän kulkee jokaisen sukupolven vierellä, vaikka ihmisen itsekkytyksensä saattaa lähteä omille teilleen. Jumala sanoo: Minä olen sama, eilen, tänään ja iankaikkisesti! Amen

HARRI KIISKI

Pyhäjärven alttaritaulun edessä oli pitkä ehtoollisijono.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15. -16.7.

Juhlamessu

Huittisten harmaakivikirkko on kaunis rakennus niin ulkoa kuin sisältä. Severin Falklandin alttaritaulu "Kristuksen kirkastus" ja keskiaikaiset seinämaalaukset viestittävät vuosisataista uskomme aina keskiajalta asti.

Kirkossa on myös meidän Pyhäjärven kirkon alttaritaulu "Tulkaa minun tyköni kaikki", jonka edessä moni juhlamessuun saapuva pysähtyi pitkään.

Juhlamessussa saarnasi teol. ylioppilas **Harri Kiiski**, liturgia kirkkoherra **Simo Laitila**, kanttori **Toivo Kokko**. Epistolatestit lukivat **Heikki Kiiski** ja **Elli Marjamäki**. Ehtoollisen jaossa avustivat **Silja** ja **Juhani**

Juhlamessun papistoa.

Forsberg sekä **Auli Airas-Laitila** ja **Pete Hokkanen**. Juhlamessua avusti Veteraanien lauluveljet, jonka vanhin jäsen on pyhäjärveläinen **Leino Rouvinen**. Kuoroa johti **Liisa Harjunmaa**.

Jumalanpalveluksen alussa kuultiin tuttu laulu "Sun nuntai-aamu". Ensimmäisen virren aikana kirkkoon tuli ristisaatto. **Reino Äikiä** kantoi ristiä ja häntä seurasi messuun osallistuvat toimitushenkilöt.

Veteraanien lauluveljet lauloivat messun aikana useita virsiä Sinun rauhasi, Sydämellä Jeesuksen ja Liekit loistavat kynttilät.

Ehtoollista jaettiin kolmessa eri paikassa, myös Py-

häjärven alttaritaulun edessä. Sen eteen kerääntyi pitkä jono. Monien mieliin palautuivat muistot. **Else Virtanen** os. **Lappalainen**, **Lilja Salonen** os. **Kilpeläinen** ja **Toini Pelkonen** os. **Vesikko** pääsivät 1936 ripille saman taulun edessä Pyhäjärvellä. Toini muisti vielä silloin laulettua laulun: "Kallis se päivä, kun alttarin eessä, lupasin olla Sun lapsenas ain."

Jumalanpalveluksen päätyttyä lippukulkeet ja seppeleenlaskijat lähtivät kulkeena viemään kunnianosoitusta muistomerkeille. Veteraanilaulajat lauloivat lähtetämislaulun, **Kalervo Hämäläinen** "Kiitoslaulun".

Aluepalopäällikkö **Pekka Lehtinen**, takana kunniavartiossa **Reino Äikiä**.

Kunnianosoitukset haudoilla

Ensimmäisenä laskettiin kukkalaite Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Laskijoina **Yrjö S Kaasalainen** ja **Arja Hiiri**.

Huittislaista tapaa noudattaen lippukulkeet kunniottivat Vapaussodan 1918 muistomerkkiä sekä saman sodan Vakaumuksen puolesta kaatuneiden muistomerkkiä.

Sankarivainajien muistopatsaalle kukat laskivat **Antero Pärssinen** ja **Elli Marjamäki**. Sankarihautoilla puheen piti Satakunnan pelastuslaitoksen aluepalopäällikkö **Pekka Lehtinen**. Loupuksi laulettiin virsi 577.

Elli Marjamäki ja **Antero Pärssinen** laskemassa kukkia Sankarivainajien muistomerkeille.

Puhe Huittisten sankarimuistomerkillä

Kunnioitetut sotiemme veteraanit ja lotat, arvoisat pyhäjärveläiset ja pyhäjärveläisten ystävät

Olemme kokoontuneet tänne Huittisten kirkko- maalla sijaitsevalle sankarihautausmaalle. Täällä lepää yli 300 huittislaista sankarivainajaa. Maailmassa ainutkertaisen ja inhimillisesti ajatellen kauniin tavan mukaisesti viime sotiemme sankarivainajat saatettiin mahdollisimman nopeasti oman seurakunnan sankarihautausmaahan lähelle omaisia. Tähän on haudattu myös viisi Vpl. Pyhäjärveltä kotoisin olevaa sankarivainajaa.

Suurin osa pyhäjärveläisistä sankarivainajista yhteensä 102 sankarivainajaa on haudattu oman kotiseurakuntansa Vpl. Pyhäjärven sankarihautausmaahan ja loput eri puolille Suomea muihin sankarihautausmaihin, osa Pyhäjärven ohella muihin luovutetun alueen kirkkomaihin.

Olen saanut olla mukana Karjalaan suuntautuvilla matkoilla mm. Vpl. Pyhäjärven sankarimuistomerkillä kunnioittamassa sankarivai-

najien muistoa. Luonnon omassa temppelissä on järjestetty karu, mutta mieliin painuva tilaisuus. Yleensä myös kukkia on laskettu sankarimuistomerkeille.

Työssäni Satakunnan pelastuslaitoksella vastaan omalta osaltani varautumisesta suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin. Tässä tehtävässä vastuullani oli valmistella v. 2005 heinäkuun alkuun mennessä evakuointisuunnitelma väestön evakuoimiseksi joko onnettomuusalueelta tahi ääritapauksessa sotatoimialueelta. Tämän päivän evakuointisuunnittelu lähtee siitä perusajatuksista, että evakuointi kohdistuu ainoastaan väestöön ja välttämättömiin tavaroihin, jotka henkilö pystyy kuljettamaan mukanaan. Enää ei siis vaarautua kuljettamaan mukana muuta omaisuutta ja esimerkiksi kotieläimiä. Nykyaikaisen suuren eläinsuojan evakuointiin ei kellarin viranomaisella ole resurssijakaan.

Valmistellessani tätä evakuointisuunnitelmaa keskustelin asiasta usein ystäväni ja näiden Pyhäjärvi-juh-

lien järjestelytoimikunnan puheenjohtajan ja Huittisten Karjala-seuran puheenjohtajan **Reino Äikiän** kanssa. **Reino** kertoi lähteneensä ensimmäisen kerran evakoon Pyhäjärveltä joulukuun alussa vuonna 1939 runsaan kuukauden ikäisenä äitinsä ja talon muun väen kanssa. Isä oli luonnollisesti rintamalla.

Lopullisesti sain asiasta jonkinlaisen käsityksen kun näin alkuvuodesta puhuttelevan lottaelokuvan **Lupaus**. Siinä mm. kuvattiin lottien työtä evakuointitalanteissa ja esimerkiksi kuinka eräs nainen piti sylissään pientä lasta talvella kovassa pakassa. Karjalainen kansa oli häädetty kodeistaan ja oli evakkotaipelella kohti tuntematonta. Äidit monesti tukenaan vain lapsia joutuivat suorittamaan inhimillisesti katsottuna lähes mahdottomasta tehtävästä. Syvä kunnioitukseni teille Karjalaiset.

Täällä Huittisten kauniilla sankarihautausmaalla lepää suuri joukko kotipitäjämme sankarivainajia, jotka antoivat kalleimpansa taistellessaan kodin, uskonnon ja

isänmaan puolesta. Nämä arvot ovat meille suomalaisille olleet aina pyhiä arvoja, niin suuria, että sadattuhannet miehet ja myös naiset ovat olleet valmiita puolustamaan niitä vuosikausia jatkuvissa raskaimmissa ja kulluttavissa taisteluissa ylivoimaista vihollista vastaan. Nämä kotokirkkomaan mullassa lepäävät sankarivainajat eivät saaneet nähdä taistelunsa tulosta; sitä, että Suomi säilytti itsenäisyytensä ja kansanvaltaisen valtiójärjestelmänsä ja on nyttemmin muodostunut yhdeksi maailman kehittyneimmäksi hyvinvointivaltioksi, jossa kaikki osaavat lukea ja kehenkään ei tarvitse kärsiä nälkää ja puutetta niin kuin suuren osan maailman kansoista vielä nykyäänkin täytyy tehdä.

Muistamme sankarivainajamme kunnioituksella. Suuri kiitos kuuluu myös teille sotiemme veteraanit ja invalidit, olette sodan raskuuksista ja haavoista huolimatta kenneet rakentamaan maamme hyvinvoinnin meille nykyajan sukupolvelle, joka ei useinkaan tule miettineeksi teidän uh-

rauksianne. On sanottu, että Suomi ei olisi kestänyt viime sotiemme rasitusta murtumatta ilman kotirintaman suurta apua. Siitä vastasivat pääosin äidit ja vaimot. Sodan jälkeen syntyneenä osoitan teille erityisen kiitokseni.

Uskon, että täällä sankarihautausmaalla on tällä hetkellä kokoontuneena suuri joukko kaatuneiden omaisia, ihmisiä, jotka menettivät sodan vuoksi aviopuolisonsa, isänsä tai muun läheisyytensä. Teille sota on merkinnyt rajatonta surua ja kaipausta menetetyistä omaisista sekä merkinnyt varmaankin elinikäistä henkistä vammaa.

En ikäni vuoksi ole kokenut sota-aikaa, mutta olen monesti miettinyt, kuinka raskaalta mahtokaan tuntua lähiomaisten menetyksessä. Isoisäni oli juuri välirauhan aikana saanut vaimiinsa käsiin tehdyn talonsa ja saunakin oli vielä uudistamatta. Kesällä 1941 tuli kutsu ylimääräisiin harjoituksiin, vielä oli toive päästä juhannuksena oman saunan lölyihin. Toive kuitenkin romuttui, kun naapu-

ritaloon **Rekolaan** tuli soitto: "Menkää vaan keskenämme saamaan, meitä lähdetään huomenna kuljettamaan itärajalle." Kolmen viikon kuluttua sitten tuotiinkin suruviesti, isoisa oli kaatunut 13 päivänä heinäkuuta 1941. Aviopuolisoa ja isää jäivät kaipaamaan puolittain halvaantunut puoliso kahden alaikäisen lapsensa kanssa. Isoäidin menetystä täydensi myöhemmin vielä veljen kaatuminen.

Suomalaisen kohtalon kokeneita oli tuolloin kymmeniä tuhansia. Pieni, mutta yhtenäinen suomen kansa eli henkisen ja taloudellisen sietokykynsä ääriarjoilla. Suomi kykeni kuitenkin ankarin taisteluihin säilyttämään itsenäisyytensä ja lunastamaan paikkansa itsenäisten kansakuntien joukossa. Me tämän päivän itsenäisen hyvinvointisuomen asukkaat teemme sodanajan sukupolvelle ja sankarivainajillemme kunniaa. Kiitos maamme itsenäisyydestä ja hyvinvoinnista, sankarivainajat levätkää rauhassa.

PEKKA LEHTINEN

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15.-16.7.

Päiväjuhla Risto Ryti salissa

Päiväjuhlan alkajaiseksi laulettiin yhteislauluna Karjalaisten laulu, säestäjänä Benjamin Lehtinen. Tervehdyspuheessa Reino Äikiä muisteli aikaisemmin Huittisissa vietettyjä juhlia. Hän kertoi myös sodan jälkeen Huittisiin sijoitetuista karjalaisista.

Benjamin Lehtinen soitti flyygelillä musiikkisikermän, josta päälimmäisenä jäi soimaan Petri Laaksosen Täällä Pohjantähden alla.

Auli Airas-Laitila lausui Aale Tynnin runon Rohdinmekkoballadi. Nuorten puheenvuoron käytti sosionomiksi opiskeleva Mari Tatti.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Lasse Luoto.

Juntaja Seija Seppä.

Juhlapuhuja Tuomas Forsberg. Hänen puheensa on kokonaisuudessaan syyskuun lehdessä.

Tampereen Pyhäjärvikerjon puheenjohtaja Laila Innanen ja Pentti Päiväläinen toivat tervetulleiksi ensi vuoden juhliin Tampereelle.

Nuorisohjaaja Marjo Mäki.

Marin esitystapa ja puheens sisältö sai monilta kuulijoilta kiitosta.

Seurakunnan nuorisohjaaja Marjo Mäki lauloi Benjaminin säestyksellä kolme laulua, Muistatko kun marjassa käytiin. On kauan kevät Karjalassa ja Laps olen Karjalan.

Huittisten kaupungin tervehdyksen juhlaan toi valtuuston puheenjohtaja Lasse Luoto. Hän totesi, että Huittisten kaupunki on Etelä-Satakunnan kaupan keskusta. Hän muisteli myös lukuisia pyhäjärveläisiä valtuutettuja, jotka

merkittävästi ovat vaikuttaneet Huittisten kehitykseen. Hän kertoi lisäksi kaupungin kehityksestä ja tavoitteista tulevina vuosikymmeninä.

Kansainvälisen politiikan professori Tuomas Forsberg käsitteli juhlapuheessaan monia karjalaisuuteen ja Karjalan palautukseen liittyviä asioita, joita jäi miettimään vielä juhlan jälkeenkin.

Yrjö S. Kaasalainen ja Salme Rintala jakoivat kahdesta stipendirahastosta apurahoja viidelle opiskelijalle. Stipendien yhteissumma oli 2500 euroa.

Tampereen Pyhäjärvikerjon puheenjohtaja Laila Innanen ja Pentti Päiväläinen toivat tervetulleiksi vuoden 2007 Pyhäjärvi-juhliin Tampereelle. Laila totesi, että juhlasali on jo varattu ja juhlien suunnittelu aloitettu. Vaikka kerhomme väkimäärä on huomattavasti pienempi kuin täällä Huittisissa, niin uskomme kyllä selviävämme. Olette kaikki sydämellisesti tervetulleita.

Päättösanoina Antero Pärssinen kiitti juhlien järjestäjiä hyvin hoidetuista juhlista. Hän oli huolissaan nuorista, jotka eivät enää

tiedä Viipurin läänistä. Passeissa ja henkilökortteissa Pyhäjärvellä syntyneet sijoitetaan Vaasan lääniin. Onko meillä siis Vaasan läänin kansallispuku? Hän oli myös huolestunut Pyhäjärven nykyisestä alennustilasta niin rakennuksien kuin maiseman kohdalla. Alennustilan korjaaminen on mahdollista vain aluepalautuksen myötä. Lopuksi hän toivotti satapäisen juhla joukon tervetulleiksi ensi vuonna Tampereelle. Tampereella tavataan.

Juhla päättyi Satakunnan lauluun.

Juhlan juontaja Seija Seppä.

Auli Airas-Laitila.

Tervetuloa Huittisiin

Tämän vuotisten juhlien viimeinen juhlatapahtuma -Päiväjuhla on juuri alkamassa. Eilisen ja tämän päivän aikana on ennätetty nähdä monta entistä lapsuudenystävää ja koulutoveria. Iloisiksi tervehdyksiksi tarkoitettua huudahdusta ovat saaneet sivulliset ymmälle. "Katsaha vielä siekii elät" tai Uot se sie- no uonha se mie.

Näin on ollut aina näissä juhlissa ja tulee varmasti olemaankin.

Olemme juhlien järjestäjänä halunneet suunnitella juhlien ohjelmiin riittävästi aikaa juuri tuttujen tapaamiseen, sillä sehän on yksi kihuhlan tärkeintä antia.

Haluan aivan erityisesti lausua tervetulleeksi tähän päiväjuhlaamme juhlapuhujamme dosentti Tuomas Forsbergin, joka ulkopoliittisen instituutin erikoistutkijana valtakunnan ja maailman huipulta on vuosikaudet tarkastellut Suomelle tärkeiden asioiden kehittymistä. On mahtavaa, että tänä muutosten aikakautena meillä pyhäjärveläisillä on oma mies tälläkin sektorilla. Samalla kun toivotan tervetulleeksi myöskin Huittisten kaupungin edustajana valtuuston puheenjohtaja Lasse Luodon ja seurakunnan kirkkoherran Simo Laitilan pyydän saada juhlaorganisaation puolesta lausua parhaimmat kiitokset siitä tues-

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Reino Äikiä.

ta mitä kaupungin ja seurakunnan taholta olemme näihin juhlisiin saaneet. Huittislainen yrittäjäkunta on osallistunut taloudellisesti Vpl. Pyhäjärvi-lehden juhlanumeron ilmoituksin varsin huomattavalla tavalla. Ja oimme Huittisten keskustajamaan Lauttakylään 1200 kpl juhlahteämme. Kyllä Huittisissa tiedetään mitkä juhlit täällä tänään ovat.

Mutta arvoisa juhlayleisö Te mukanaolollanne teette näistä juhlista juhlien juhlan. Pitkien matojen takaa ympäri Suomea ja myöskin ulkomaita myöten olette

saapuneet juhliimme. Terve-tuloa juhliimme. Me juhlien järjestäjät olemme harrastaneet toiveajattelua ja olemme asettaneet itsellemme haavekuvia. Niitä ovat olleet hieman viileäkö, sateeton ilma, salin juhlasalin lähes jokainen 424 paikasta saaneen oman istujansa ja lisäksi turvin 100 paikkaa vielä lisäksi. Kun tänään saamme katsoa tosiasioiden valossa tätäkin juhlatapahtumaa voimme todeta haavekuviemme täyttyneen. Voin vakuuttaa Teille arvoisa juhlayleisö meillä Huittisten Karjalaseuran talkoolaisilla on todella hyvä mieli.

Nämä juhlit ovat Huittisissa jo seitsemänneen ja toiseen näissä tiloissa. Olen itse ollut mukana jollakin tavoin kaikissa muissa juhlissa lukuun ottamatta vuoden 1960 juhliä, jolloin olin asevelvollisuuttani suorittamassa. Harmittelen etten ollut silloin mukana, sillä juhlien juhlapuhujana oli silloin kahvakenraali Aarne Sihvo. Olisipa siinä ollut alkijäseni uran kohokohta kun olisi tehnyt ilmoituksen arvostelulle kenraalille.

Hyvät juhlayleisöt. Nyt olemme Huittisissa jonne sotien jälkeen sijoittui 1200 karjalaista heistä noin 1000 pyhäjärveläistä. Talvisodan evakot täällä Huittisissa olivat Kaukolasta. Ilmeisesti pito oli ollut hyvä sillä vuoden

1944-1945 aikana he yrittivät palata tuttuihin paikkoihin Huittisiin. Sijoitus suunnitelmien vedoten me pyhäjärveläiset ajoimme heidät tylysti muualla. Sopeutuminen uusiin oloihin alkoi hyvässä yhteishengessä paikallisen väestön kanssa. Karjalaan haikailtiin ja tehtiin vertailua entisen ja uuden asuinpaikan suhteen. Monet sekavioliitot edes auttoivat oppimaan eri heimojen tapoja ja tottumuksia. Huittisiin sijoittuneet karjalaiset ovat tätä heimojen välistä sopeutumista toteuttaneet ehkä tavanomaista enemmän, siitä osoituksena voin mainita sen, että seuramme 13 hallituksen jäsenestä ainoastaan yksi on puhtaasti karjalainen aviopari. Kaikki muut ovat löytäneet toisen Satakuntalaisesta tai varsinaissuomalaisesta heimoista.

Hurtilla humorilla selvitettiin usein vaikeistakin asioista.

Ikänsä v. 1965 kuollut mummoni, Mikkelin Helka kantoi kortensa kekoon perheen elannon kohentamiseksi. Hän syyllistyi sodan jälkeiseen varsin yleiseen rikkomukseen - mustan pörssin voin myyntiin. Kauppapapahtuma tai paremminkin sen yritys tapahtui Lauttakylän kadulla. Mutta voi kauhustus kauppa-kummaniksi sattui paikka-

kunnan siviilipukuinen poliisi Vilho Riuttamäki. Riuttamäki totesi miltei vesi kielessä "kuulkaas enäntä minä en voi ostaa Teiltä voita kun minä olen poliisi. Johon mummoni totesi. Työ kooutta poliisi niin mie en teil myökää voitain- ja jatko rauhallisesti matkaansa.

Näin elämä jatkui ja karjalaisväestö vakiintui osaksi Huittisten asujamistoa. Uusia taloja tehtiin, peltoja raivattiin ja elämä alkoi saavuttaa vakiintuneita muotoja. Viime syksynä 60-vuotta täyttänyt Huittisten karjalaiset ry nyttemmin sääntöuudistuksen jälkeen Huittisten Karjalaseuraksi muuttanut yhdistys oli yhdyssiteenä meidän Karjalaisten kesken. Seuramme jäsenmäärä on lähes 200 henkilöä. Juhliemme järjestelyvastuun on kantanut n. 20 jäsenen ydinjoukko lisätynä monilla talkoolaisilla. Unohtaa ei sovi naistoimikuntamme panosta juhlien järjestämisestä. Lausunkin Teille kaikille parhaimmat kiitokset tärkeästä talkootyöstä.

Viime vuosikymmenien ajan olemme yhdessä rinnan paikkakunnan väestön kanssa saaneet itsenäisessä Suomessa rakentaa rauhasta uutta parempaa yhteiskuntaa. Olen aivan erityisen iloin siitä, että täällä juhlalamme on nykyin mukana useita perushuittisilaisia.

Monet pyhäjärveläiset miehet ja naiset ovat olleet meillä nuoremmille esikuvina. Haluankin tässä mainita aivan erityisesti herrastuomari Matti Viskarin, joka varsin varhaisessa vaiheessa vedettiin karjalaisten edusmiehenä kunnalliseen toimintaan mukaan aina valtuuston puheenjohtajaksi asti. Toinen merkittävä jo edesmennyt henkilö mielestäni on ollut maanviljelijä Jalmari Kalmi, joka paitsi kunnallismiehenä oli varsin urauurtava henkilö erikoismaatalouden kehittäjänä.

Unohtaa ei sovi myöskään vielä keskuudessamme olevaa seuramme kunniapuheenjohtaja Leino Rouvista, joka pitkän kunnallisuuden aikana edusti meitä karjalaisia monilla toimillaan.

Listaa voisi tietenkin jatkaa. Hyvä vieramme. Näissä juhlien ohjelmistossa olemme panostaneet nuoruuteen. Haluamme näinkin katsoa karjalaisuuden tulevaisuuteen. Me juuri ennen sotaa tai evakkovaiheen aikana syntynyt sukupolvi olemme jättämässä vastuuta karjalaisuudesta ja pyhäjärveläisyydestä kolmannen polven karjalaisille.

Hyvät juhlayleisöt Tervetuloa kihuhlan päätöstilaisuuteen tänne Kunkin kaisten koulutus- ja kulttuurikeskuksen juhlasaliin.

REINO ÄIKIÄ

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa 15.-16.7.

Iltamissa iloittiin huumorista

Iltamatilaisuuden isäntänä oli **Markku Evala**. Tervehdyspuheessaan hän esitteli itsensä. – Mie uon levalaisii Marti talost Rotjalahest. Evala oli valinnut ohjelman esittäjiksi Huittisissa tunnettuja esiintyjiä näyttämöltä. Yhteislauluja säesti **Petri Kiiski**. Muisteluita Koton Karjalas esitti **Paavo Punkari**. Hänen muistojen myötä oltiin Jaakkimassa ja Lahdenpohjassa. Jaakkima oli aikoinaan iso mahtipitäjä, jonka asukkaita on Huittisissakin. Kotipitäjien muistot ja sieltä lähte-

Eila Heinilä.

Markku Evala.

misen tunnot ovat yhteisiä meille kaikille karjalaisille.

Eila Heinilä esitti hauskan tarinan Preetin myllykuormasta Punkalaitumen murteella.

Jenni Taalikka soitti näp-

Sketsiryhmän henkilöt Eeva Kaplas, Eila Heinilä, Tuula Rantala ja Seija Seppä.

päristi huilulla USA South Africa.

Eeva Kaplas luki pojalleen kirjoittamansa huumoristisen kirjeen, jossa kotiasiat oli tarkkaan kerrottu.

Hauska pienoisinäytelmä

naisten kahvikutsulta oli täynnä takana puhumisen panettelua talon emännästä. Esittäjinä **Eeva Kaplas, Eila Heinilä, Tuula Rantala** ja **Seija Seppä**.

Väliajalla arvottiin arpa-

jaisten voitot. Meklarina toimi **Reino Äikiä**. Loppuilta kuluikin sitten tanssin merkeissä. Tahdin antoi **Huikanpään Pojat**.

Iltamatilaisuuden johto Markku Evala.

Paavo Punkari.

Jenni Taalikka.

Juhlien säestäjät

Tämän vuotuisissa Pyhäjärvi-juhlissa niin yhteislaulujen kuin yksittäisten lauluesityksien säestyksestä huolehti kaksi nuorta miestä, joiden sukujouret ovat Pyhäjärvellä.

Petri Kiiski on 26-vuotias autoinsinööri, joka suorittaa ammattikoulun opettajaksi tarvittavaa pätevyyttä Hämeenlinnassa. Petri on soittanut jo pienestä pianoa. Hän on varsinainen karjalafani. Huittisten karjalaisen juhlassa hän on säestänyt 12 vuotiaasta alkaen. Hän kirjoittaa runoja ja antaa niille

Petri Kiiski.

myös sävelen. Runo Olen kuullut Karjalasta viehätti lausuja Elli Marjamäkeäkin, joka on sitä esittänyt. Viehätys oli siinä, kun sen oli kirjoittanut hyvin pieni poika. Tällä hetkellä Petri rakentaa taloa itselleen ja nuorikolleen ja on samalla isän yrityksessä töissä.

Pyhäjärvi-juhlissa Petri säesti Harri-veljen lauluesityksiä Muistojen illassa. Iltamissa oli vuorossa yhteislaulujen säestykset.

Benjamin Lehtinen on 28-vuotias muusikko. Sukujouret Pyhäjärven Kallenkarta-

Benjamin Lehtinen.

nossa. Benjaminille soiton alkeet lapsena opetti oma isä. Koulun musiikkiluokalla opinnot jatkuivat. Pianon käsittelyssä hän on varsinainen virtuoosi. Hänellä on myös komea laulunääni. Benjamin hyväksyttiin Porin konservatorioon kanttorinlinjalle, mutta silloisen elämäntilanteen johdosta hän joutui keskeyttämään. Hän soittaa ja laulaa seurakuntien eri tilaisuuksissa. Itse hän on Helluntai-seurakunnassa, mutta soitto ja laulu soi niin Metodistien. Vapaakirkon kuin Luterilaisissakin

seurakunnissa. Kaikki missä kristillistä sanomaa edistetään, siellä haluan olla mukana."

Tulevaisuudessa hän haluaisi vakituisesti tehdä seurakunnan nuorisotyötä. Hän totesi hyvin nöyrästi. – Saa nähdä mitä Jumalalla on minun varalleni tulevaisuudessa.

Benjamin säesti Pyhäjärvi-juhlan päiväjuhlassa laula- ja Marjo Mäkeä, esitti yksinään pianokimaran ja säesti yhteislaulut.

JUHLIEN TEKSTIT
SALME RINTALA

Nuoren puheenvuoro

Nimeni on Mari Tatti ja ikää minulla on 21 vuotta. Sukunimeni jo kertoo sen, että sukuni juuret ovat Karjalassa.

Isoisoisäni Taavetti Tatti syntyi Inkerinmaalla vuonna 1893. Isoisoäitini Anna-Mari omaa sukua Rastas puolestaan syntyi Raudussa vuonna 1897. En ole nähnyt heistä kumpaakaan, mutta olen saanut nimeni Anna-Marin mukaan. Isoisäni oli Reino Tatti, joka syntyi Raudussa vuonna 1920. Sieltä he kaikki muuttivat 1930-luvulla Pyhäjärven Kallenkartanoon. Kallenkartanosta Reino-pappa löysi vaimonsa, Alakylästä kotoisin olevan Hilka-omaa sukua Pitkäsen. Vuonna 1943 he solmivat avioliiton. Evakkovaiheen jälkeen sekä vanhuksat että isovanhempani muuttivat Huittisiin. Huittisissa Reinalle ja Hilalle syntyi kymmenen lasta. Lapsista toi-

seksi nuorin, vuonna 1956 syntynyt on isäni Pekka.

Hilka-mummon olen ehtinyt tavata ja olen saanut olla hänen ruusunnuppunsa kuten kaikki muutkin lapset ja lastenlapset. Hänellä kun oli tapana puhua lapsista ruusunnuppuina. Reino-pappa kuoli jo vuosia ennen syntymääni isäni ollessa vain kolmevuotias. Hilka-mummo jäi siis yksin kymmenen alaikäisen lapsen kanssa. Kunnioitan suuresti hänen tekemäänsä työtä kasvattaessaan nämä lapset aikuisiksi sen ajan olosuhteissa. Nykyään siinä tilanteessa menisi monella sormi suuhun.

Nuorukaisena isäni muutti työn perässä Ruotsiin. Siellä hän kohtasi Pohjois-Karjalasta, Enon kunnasta kotoisin olevan Tuula omaa sukua Nuutisen. Äitini Tuula oli ollut jo pidempään Ruotsissa ja hän oli Ruotsin kansalai-

Mari Tatti.

nen. Onnekseni vanhempani muuttivat takaisin Suomeen hyvissä ajoin ennen syntymääni. He rakensivat talon tänne Huittisiin ja vuonna 1985 oli sitten minun vuoroni syntyä.

Eikä tässä vielä kaikki. Sulhaseni isoisä Aarne Karva-

nen on kotoisin Sakkolasta, Keljan kylästä. Et kyl mie sit vissiin karjalaine oon.

Pääsin ylioppilaaksi Lautakylän lukiosta vuonna 2004. Tällä hetkellä opiskelen sosiaalialaa Turun ammattikorkeakoulussa Loimaan yksikössä. Syksyllä alkaa toinen opiskeluvuoteni ja reilun kahden vuoden kuluttua valmistun sosionomiksi. Valmistuttuani toivon saavani työskennellä lastensuojelun parissa, työn raskaudesta huolimatta.

Karjalaisista luonteenpiirteistä omaan ainakin puhe-tilaisuuden ja vilkkauksen. En siis kovinkaan kauaa pysty olemaan hiljaa. Tekemistä pitäisi olla koko ajan. Siksi olenkin onnellinen saadesani olla mukana monenlaisessa toiminnassa. Aika ei ainakaan käy pitkäksi. No miten sitten koen karjalaisuuteni? Nautin siitä kun minua vanhemmat ihmiset

puhuvat kaunisti karjalan murretta. Se saa hymyn huulilleni. Itse en kaikkia sanoja vielä hallitse, mutta kuuntelen mielelläni. Pohjois-Karjalassa äidinäidin luona vieraillessa murre kuitenkin tarttuu helposti minun kieleni. Viikon vierailun jälkeen lattialta löytyy Mar- rin hivuksii, aato tankattaa Teppoililla ja uimaa määnään muantietä pitki Venäjäjärve. Joskus kävää kerreemässä lakkoloita Venäjäjärve takkoo sillä sielä o hyvät suot. Minulle tämä murteen sekamelska on rikkaus. Parhaimmillaan murre tulee esiin kun isän suvun naiset käyvät yhdessä piirakoita paistamaan. Siinä sitä mäsäillään siulla ja miulla, teillä ja heillä ja valmista tulee. Itsekin haluaisin oppia paistamaan piirakoita Hilka-mummon reseptin mukaan. Äiti, kummitäti ja Seija-täti ovat onneksi jo luvanneet

viettää päivän paistopuhissa kanssani. Odotan sitä innolla.

Itse en ole vielä milloinkaan käynyt pyhäjärvellä. Toiveenani kuitenkin olisi joskus päästä sukuni kanssa käymään isäni vanhempien synnyinseudulla. Talo Kallenkartanossa on yhä edelleen pystyssä. Eikähän sen ränsistynyt ovi minullekin avautuisi.

Haluan toivottaa teille kaikille juhlassa mukana oleville sydämestäni onnea ja menestystä sekä Karjalan muistelemista. Näin lopuksi rohkaistaan vielä kaikkia nuoria ottamaan selvää omista sukujuuristaan ja osallistumaan yhteisiin karjalamuisteluihin avoimin mielin. Onhan se tosi asia, että minä en ole minä, jos en tiedä mistä olen tullut.

MARI TATTI

Toini Pelkonen uskollinen juhlissa kävijä

Vuonna 1956 Toini oli ensimmäisen kerran Pyhäjärvi-juhliin ja tämänvuotinen juhla oli 49. kerta. Vain yksi vuosi jäi väliin puolison kuoleman vuoksi.

Onko juhlinnassa tapahtunut muutoksia näiden vuosien aikana?

– Ei itse juhlissa ole suuriakaan muutoksia, mutta kyllä meissä ihmisissä. Silloin alkuaikoina kaikki tunsivat toisensa. Oli hauska tavata sukulaisia ja ystäviä ympäri Suomea. Voi sitä halailujen määrää ja tapaamisen iloa. Se oli niin hetä. Olen aina rakastanut murretamme ja kun sulki silmänsä, niin mikä ihana äänen sorina oli korvissa. Tunsin ihan olevansa Karjalassa. Valitettavasti en enää kuule ja eikä taida tämän päivän juhlijat pu-

hua niin sujuvasti murretamme kuin 50 vuotta sitten.

– Kyllä se minun ikäpolveni ihmiset vievät Karjala kaipaun hautaan. Se ei ole muuttunut vuosien myötä yhtään pienemmäksi. Mutta ei Karjalaa saa koskaan unohtaa. Ja hyvältä tuntuu, että nuoremme on sen sisäistäneet, niin kuin näissäkin juhlissa. Minäkin tulin tänne käsi kädessä pojanpoikani kanssa.

Yhden arkisen asian Toini vielä lisäsi. Häneltä oli juhlassa kadonnut Museoviraston hänelle antama hopeinen ansiomerkki. Tämä merkki on nimeltään Ruskon kinkerikouso. Jos joku löysi tämän rintakorun, niin ilmoitus siitä lehtemme toimittukseen.

S.R.

Sami Pelkonen, Toini Pelkonen ja Irmeli Aumo.

Ensimmäiset Pyhäjärvi-juhlamme 50-vuotta sitten

Vpl. Pyhäjärvi-seura oli perustettu v. 1957. Puheenjohtajamme Reino Kukko alkoi innostuneesti suunnitella yhteistä bussimatkaa Mouhijärven Pyhäjärvi-juhliin. Tilattiin komea bussi, kaikki oli valmiiksi suunniteltu, Reino pyysi mieheni Laurin matkanjohtajaksi. Heti ei voinut luvata, sillä meillä oli suuri perhe ja pienin tarvitsi hoitajaa. Isosisko otti ohjat käsiinsä, hän sanoi ohjattavansa kolmivuotiaan ja pojat, 10-vuotias tytär pääsi mukana.

Lauantaina bussi täyttyi juhlakansasta. Olimme eri puolilta Pyhäjärveä emmekä paljon tuntenut toisiamme. Mouhijärvellä jo tiesimme, kuka kukin on ja mistä kylästä.

Mikä valtava ihmismäärä olikaan koulun suurella pi-

halla. Lehdessä kerrottiin, että paikalla oli 2-3000 juhlijaa. Ei siinä ehtinyt montaa askelta ottaa, kun oli kädessä ojentajia. Ensimmäiseksi tulee mieleen vanhempi emäntä, hän sanoi, "sain tietää kuka olet, ollaa sukulaisii". Ei auttanut kuin sanoa, etten muista. Hän sanoi olevansa Toivaisen emäntä Kosternaasta. En ollut ikinä kuullut Toiviaisia sukulaisiksi. Samassa välähti, kysyin "olettko Paavola Mati Heli ja vielä lisäsin "Aapre Eemil Lempin äiti". No justii, justii, Matikaisen sukua. Jo haastamista riitti.

Huomasin vanhuksia, miessuolalaisen Vuotilaisen Annin ja Tiituan Sipiläisen. He ilahtuivat kovasti ja sanoivat kuin yhdestä suusta, "sie uot se sama pien tyttö, niiaat nii sorjast. Tuo sulha-

seiskii meit katsomaa". Halaten tervehti Aukustin Selma, "vielä näkee sinua, mei Heikin uskollista ihailijaa". Useasti illan mittaan sanottiin, "en ole sinua nähnyt kuin kotona, vieläkö muistat?" Usein kuului helijä nauru tai poskelle vierähti ilon kyynel.

Iltajuhlassa oli paljon ohjelmaa, vapaan sanan aikana löytyi puhujia. Kesäinen ilta oli muuttunut hämäräksi, odottelimme, mistä saamme majoituksen. Kohata kapsahti kaulaani naisihminen; sie lähet meil, ollaa sukulaisii. Äitiis ja issäis olit Tommo ja miu häis". Ehdimme sanoa, että minulla on mies ja lapsi. "Siul ei nii paljo perettä ole, ettet meil sopis". Autonkuljettajakin sai majoipaikan. Nyt ehdim kysyä, kukas te olette? "Olen

Matilais Tommo Selma". Jo tiesin, hän on Musakanlahdesta.

Isännällä oli sauna lämmitetty, ruokaa tarjolla pitkällä pöydällä. Myöhään illalla tuli pöytään nuorimies, emäntä sanoi Tommon sisaren poika. Hän oli Harri Kaasalainen, tunsin hänet pienestä poikana. Nyt alkoi sukukin selvittyä. Hänen äitinsä oli Jaaman äijän sukua. Siinä talossa sai tuntea karjalaisen vieraanvaraisuuden ja sukulaisrakkauden.

Sunnuntaiaamu oli aurinkoinen, lisää tuttuja tavattiin kirkonmäellä. Taisimme kaikki odottaa rovasimme saarnaa, paluuta lapsuuteen. Juhlakansakin maltoi olla puhumatta saarnan aikana, mutta loppumusiikin aikana lähdet-

tiin liikkeelle, vaikka oli etukäteen pyydetty hiljentymään. Haastamisen tarve on ollut suuri.

Kaiun muistoviesti tuo mieleeni isäntämiehet juoksemassa henkseleissä, pitkissä mustissa housuissa ja patinkeissa. Oli intoa ja rakkautta menneeseen.

Päiväjuhlassa oli esitelmä ja juhlapuhe, pyhäjärveläiset puhujina. Oli myös muutama Pyhäjärven kansallispuku ja ylioppilaslakki. Juhla oli hieno ja antoi intoa seuraaviin juhliin!

Mieleni teki kovasti jo Suoniemen noitermoisten järjestämään juhlaan vuonna 1956. Neuvottelimme, mutta oli monenlaista esitettyä. Lauri lohdutteli ja sanoi, että vielä tulee se aika, kun pääsemme yhdessä eikä tarvitse joka penniä ve-

nyttää. Kävimme Pyhäjärvi-juhliin yhdessä 41 kertaa, Huittisten juhla oli minulle neljäskymmenesyhdeksäs.

Ehtoollinen Pyhäjärven kirkon alttaritaulun äärellä herkästi mielen. 70 vuotta sitten meitä oli 63 rippikoulutettua polvistumassa alttarin ääreen. Rovasti aloitti rippisaarnan sanoilla; "Te kevään valkeat liljat". Hetki tuli voimakkaana mieleen Huittisten kirkossa. On onnellista, että sain elää tuon hetken käsi turvallisesti lapsenlapsen kädessä.

Tuntuu, että juhlilla vuosi vuodelta tavoittaa saman läheisyyden ja yhteenkuuluvuuden, vaikka oma ikäpolveni on jo uupunut, joutuneeko kun tietää, "aikaa on vähän".

TOINI PELKONEN

Kesäjuhlaa Äetsässä

Vpl. Pyhäjärven kolmen kylän asukkaita ja heidän jälkeläisiään kokoontui lauantaina heinäkuun 1. päivänä Esko ja Elvi Pohjolaisten kotiin viettämään perinteellisiä kesäjuhliaan. Montruun, Pöhlön ja Kalamajan jakokunnan väki on kokoontunut täällä uusilla asuinsijoilla vuodesta 1947 alkaen. Jakokunnan toimintaa voidaan rinnastaa nykyiseen kylätöimintään. Paikalle oli saapunut väkeä Hämeenlinnasta, Porista, Seinäjoelta, Turusta ja Tampereelta saakka. Isäntäväen ja Keikyän kylätöimikunnan edustajien kanssa väkeä oli koolla yhteensä 60 henkilöä.

Kesäjuhla aloitettiin ruokailulla, jonka talon väki oli kättänyt lähes talkoovoimin. Jakokunnan kokouksen avasi Yrjö S. Kaasalainen, lukien katkelman jakokunnan toimittamasta "Tarinakivet" kirjasta. Vietimme hiljaisen hetken vuoden aikana pois nukuneita muisteten. Tämän jälkeen kokousta johti Pertti

Isäntäväki Helvi ja Esko Pohjolainen sekä Yrjö S. Kaasalainen.

Pohjolaisten ja sihteerinä toimi Seija Raesola. Tilin hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille. Jakokunnan isäntänä jatkaa Yrjö S. Kaasalainen ja varaisäntänä Pertti Pohjolaisten. Tilin tarkastajina toimivat Annikki Salli ja Raimo Kiiveri. Todettiin, että jakokunnan v. 1939 hankittu palo-ruisku on entisöity Matti, Es-

ko ja Pertti Pohjolaisten toimesta ja se oli tuotu kokoukseen ihmeteltäväksi. Ensi vuonna päätettiin retkeillä Alavudella, johon aikanaan evakuoitiin tuhansia karjalaisia.

Ohjelmallisen tuokion avasi Kunniaisäntä Esko Pohjolaisten toivottua läheltä ja kaukaa tulleet tervetulleiksi tilaisuuteen. Yhteislaulun jäl-

Aluepalopäällikkö Pekka Lehtinen ja Esko Pohjolaisten vanhaa ruiskua tarkastelemassa.

keen kilpailtiin pituus, paino ja kpl määrä tehtävissä. Kilpailun tulokset:

1. Liisa Tihveräinen, Vammala. 2. Paavo Pohjolaisten, Äetsä. 3. Matti Pohjolaisten, Äetsä. 4. Sari Joutsen, Riihimäki. 5. Irja Kiiveri, Huittinen. 6. Ulla Kaasalainen, Hämeenlinna. 7. Ritva Kaasalainen, Harjavalta. 8. Oiva Tihveräinen, Vammala. 9. Asko Rae-

sola, Turku. 10. Yrjö S. Kaasalainen, Harjavalta.

Juhlapuheen piti rehtori Pentti Rantanen, todeten vaikuttaneensa Loimaalla, Satakunnassa ja nyt Pirkanmaalla Vammalan Karkussa kristillisen kansanopiston johtajana. Hän on joutunut läheltä seuraamaan karjalaisten elämää ja sopeutumista muiden suomalaisten joukkoon. Ranta-

nen totesi sopeutumisen sujuneen olosuhteet huomioon ottaen hyvin. Tällaiset kokoukset koetaan edelleen tarpeelliseksi ja niihin riittää osallistujia jopa neljässä sukupolvessa. Yksinlaulua esitti 6 v. Katarina Kalliomäki Virroilta. Vpl. Pyhäjärvi - Säätiön terveiset tilaisuuteen tarjo S. Kaasalainen, kertoen ajan kohtaisia kuulumisia menneestä ja tulevasta toiminnasta. Huittisten Vpl. Pyhäjärvi-juhliin 15.-16.7. odotetaan runsaasti juhlaa väkeä ja myöskin paikallinen väki on tervetullutta tilaisuuksiin. Vpl. Pyhäjärvi-lehti on jo 50 vuotta ollut tärkeänä yhdyssiteenä ja ilmestyy edelleen kerran kuukaudessa lähes 2000 kpl painoksena. Sukuseuratoiminta kiinnostaa entistä enemmän ja Kaasalainen rohkaisi kuulijoita osallistumaan sukututkimukseen. Kakkukahvien jälkeen jakokunnan väki lähti kotimatalla mielellään kotoisen tapaamisen mukavat muistot mieleensä.

YRJÖ S. KAASALAINEN

Merkkipäiviä

Aino Ojala 80 vuotta

Runon kirjoitti ja kuvan otti Niina, joka on Jussin avovaimo. Jussi on Sepon keskimäinen poika. Seppo on Ainin vanhin poika. Runossa mainittu Siiri on Jussin ja Niinan tytär.

Tämän viesti lähettää Arja, joka on Ainin miniä, Sepon vaimo, Jussin äiti ja Siirin mummo. Arjan äiti oli Anna-Liisa Jalonen o.s. Vuohelainen, Pyhäjärven Rantakylästä. Tätähän vois jatkaa, mutta lopetan nyt tällä erää.

TERVEISIN ARJA

Aino Ojala o.s. Tauti. Syntymäpäivä oli 26.7. Ainin isä oli Väinö ja äiti Helena o.s. Herra. Pyhäjärven Kiimajärveltä.

Ainolle 27.7.2006

Syntyi Pyhäjärvellä, Tautin taloon vuoden -26, heinäkuun valoon. Helenalle ja Väinölle tyttö pienoinen Aino niminen. Karjalassa varttui ja elämänohjeita tarttui, sillä koulua käytiin ja tehtiin töitä, eikä ollut unettomia öitä.

Vaan syttyi sota kamala ja pelko oli valtava, kun piti kotoansa lähteä, ei voinut muuta kuin itkeä. Ei tiennyt tullessaan, että jätävä on kokonaan. Vaan muistot jäävät elämään, eikä niitä ota pois mikään. Jokisivulle vei lopulta tie. Kohtalon peliä, mitä lie, kun puoliso löytyi naapurista, miehestä Risto Ojalasta. Riston kanssa elämä yhdessä aloitettiin ja talo Jokisivulle rakennettiin. Parille syntyi neljä lasta ja siinä arki muuttui vasta, kun tuli hoitaa kotia ja keittäjän työ piti kuvaan sopia. Nyt on suurentunut perhepiiri, kun 4. polvessa syntyi Lara ja Siiri. Suku on kokoontunut onnea toivottamaan ja näin ollen kunnioitusta osoittamaan. Ikää kun on 80 vuotta, sitä ei juhli la suotta.

Onnea toivottaen Jussi, Niina ja Siiri

Kastettu

Pinja Aada Maria Kukko syntyi 11.5.2006 ja ristiaisiä vietettiin kotona Lempäälässä 16.7. Vasemmalta Marin isä Martti Kekki (syntynyt Antrean Kekkiniemessä), Jari Kukko, Mari Kekki sekä Jarin vanhemmat Kirsti ja Viljo Kukko.

Valmistuneita

Mikkelin Ammattikorkeakoulun tekniikan yksiköstä on puutekniikan insinööriksi valmistunut Jussi Kukko. Veljensä Timo Kukko valmistui Jyväskylän Ammattikorkeakoulusta paperikone-

suunnittelainsinööriksi ja työskentelee Etelä-Carolinassa Yhdysvalloissa. Vanhemmat: Matti ja Sirpa Kukko (Jyväskylän maalaiskunnassa). Veljekset ovat Tiituan Juttilan Pekan pojan pojat.

Ylioppilaita

Ylioppilaaksi keväällä Forsan Yhteislyseosta Ilmari Pirkkamaa, vanhemmat Stiina-Liisa ja Juha Pirkkamaa Jokioisilla, isoisä Väinö Pirkkamaa Huittisissa on syntynyt Enkkuaassa.

Ylioppilas Karoliina Nurmikolu Aarilan lukioista Tampereelta 3. 6. Isovanhemmat Keijo Pitkänen Yläjärveltä ja Raija Pitkänen. Vanhemmat Margit ja Jari Nurmikolu.

Olli Pekka Metsälä Turun Normaalkoulun Lukioista. Ollin vanhemmat ovat Ilkka ja Taina Metsälä. Ilkka on Matti ja Keiju Metsälän poika. Keiju o.s. Turppa on syntynyt Pyhäjärvellä Konnitsan kylässä, jossa hänen isänsä toimi kyläpoliisina 1927-29 ennen siirtymistään Salmiin.

Ollin serkkupoika Juuso Matti Sakari Metsälä Helsingissä Mäkelänrinteen Urheilulukioista. Juuson vanhemmat ovat Sakari ja Kaisa Metsälä. Sakari on myös Matti ja Keiju Metsälän poika. - Kaisa Lappalainen-Metsälän van-

Karoliina Nurmikolu.

Juuso Metsälä.

hemmat ovat Erkki ja Irma Lappalainen. Erkki Lappalainen oli syntynyt Pyhäjärvellä Alakylässä.

Turun Luostarivuoren lukioista on 3.6.2006 päässyt ylioppilaaksi Henrik Kalske, vanhemmat Eila ja Ari Kalske, isovanhemmat äidin puolelta Helmi ja Eino Kukko.

Marisanna Kaasalainen kirjoitti ylioppilaaksi Turun Klassikon lukioista. Vanhem-

mat Kaarina ja Hannu Kaasalainen ja isovanhemmat Elsa ja Lauri Kaasalainen Vpl. Pyhäjärveltä.

Helsingin Töölön yhteiskoulusta kirjoitti ylioppilaaksi Joonas Juvonen. Vanhemmat Liisa o.s. Kallio ja Raimo Juvonen. Isovanhemmat Tuulikki Ahokainen o.s. Tarvainen ja Osmo Juvonen. Isoisovanhemmat Amalia o.s. Ukkonen ja Nestori Juvonen.

Kesäpäivä Karjalassa -juhla Käkisalmissa

Jo neljännen kerran kokoonuivat kotiseutumatkailijat yhteiseen juhlahetkeen Käkisalmen linnan pihalle. Tämä kahden vuoden välein, eräiden matkatoimistojen ja Karjala-lehden organisoima juhla, kokosi useisiin satoihin nousevan vierasjoukon linnan vanhojen ulkomuuriin sisäpuolelle juhlahetkeä viettämään. Vieraila oli tilaisuus tutustua linnan museon kokoelmiin ja pihalle rakennettuun käsityö- ja taulunäyttelyyn.

Juhlahetken alkumusiikit kajautti ilmoille Tampereelta mukaan tullut Rientolan Eläkeläisten Soittokunta johtajanaan Juho Silvennoinen. Käkisalmen piirin varapuheenjohtaja Tatjana Kiseleva lausui lämminhenkisesti puheessaan juhlaään Käkisalmen piiriin ja kaupungin puolesta tervetulleeksi tähän juhlaan.

Hän toivoi tämänlaatuisen kanssakäymisen edelleen jatkuvan ja parantavan yhteistyön tuloksia. Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Erkki Pärssinen kiitti Käkisalmen kaupunkia ja piiriä myönteisestä suhtautumisesta tällaisen juhlatilaisuuden järjestämisestä täällä meille karjalaisille perinteisessä ja arvokkaassa juhlapaikassa. Kiitoksen sanat hän esitti myös Käkisalmen Museolle ja sen johtajille, jotka työllään ovat tahtoneet tuoda tunnetuksi kaikkien niiden ihmisten elämää ja toimintoja, jotka tällä seudulla ovat asuneet eri vallas-olevien vaikutuksen aikoina.

Juhlapuheen pitäjäksi oli saatu sotahistorian asiantuntija everstiluutnantti Ilmari Hakala. Hän kertoi niistä tunnoista ja kokemuksista

mitä hänelle oli mieleen jäänyt kun karjalaiset joutuivat jättämään kotinsa ja siirtymään Satakuntaan ja hänen kotimaakuntaansa eteläpohjalaiseen elinympäristöön. Omana kokemuksestaan hän huomasi karjalaiset hyvin vieraanvaraisiksi, ystävällisiksi ja sopeutuviksi uusiin oloihin vaikka kaikki oli menetetty. Puheensa lopuksi hän totesi, "on hyvä, että karjalaiset tulivat hämentämään edes vähän ainakin satakuntaista kireyttä ja pohjalaista uhoa". Puhetta täydensi ja kevensi sopivasti Leena Hakalan lausuntaesitys "Runoloi rakkaudesta".

Juhlassa saatiin kuulla ja nähdä rautalaisen Metsä satu -ryhmän laulua ja soittoa, sekä pieterilaisten opiskelijoiden keskiaikainen show kilpailuineen ja otteluineen.

10. 6. 2006 avioliittoon vihity Keikyän kirkossa Petri Juhani Kiiski ja Eveliina Marttila Huittisista. (Petrin vanhemmat Erja ja Heikki Kiiski, isovanhemmat Iida ja Arvi Kiiski Yläppäästä. Eveliinan vanhemmat Eeva ja Aulis Marttila, Eveliina mummo Ilmi Marttila o.s. Äikäs Vuokselasta).

Eveliina Marttila ja Petri Kiiski.

Matkaryhämme ohjelmaan sisältyi pysähtyminen Pyhäjärven sankarihaudan äärelle. Matkan johtaja everstiluutnantti Jorma Inkinen puhui kertoen samalla sankarihaudan alueen kunnostamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Juhla-vahti päättyi kunnianosoitukseen ja yhteisesti laulettuun sävelmään "Oi kallis Suomenmaa". Säestäjänä toimi baritonilla Manu Uotila. Matkaryhmän ystävien tuoma kaunis kukkalaite laskettiin sankarihaudan muistomerkillä.

Rakas äitimme ja mummomme
**Helena Sofia
H Ä S Ä**

o.s. Karjalainen

* 26. 12. 1914 Vpl. Valkjärvi
† 29. 6. 2006 Hyvinkää

*Äidit vain, nuo toivossa väkevät,
Jumalan näkevät.*

*Heille on annettu voima ja valta
kohota unessa pilvien alta
ja katsella korkeammalta.*
(Lauri Viita)

Kiittäen ja kaivaten

**Irma
Mirja ja Pekka
Risto ja Tuula
sukulaiset ja ystävät**

*Kun mummot kuolevat
heistä tulee kukkaniittyjä ja heinää
ja joistakin mummoista tulee puita
ja he humisevat lastenlastensa yllä,
suojaavat heitä sateelta ja tuulelta
ja levittävät talvella oksansa
lumimajaksi heidän ylleen.*
(Eeva Kilpi)

Lastenlapset perheineen

Siunattu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

**Ritva Viola Tuulikki
S A N T A**

o.s. Pitkänen

* 23. 1. 1936 Vpl. Pyhäjärvi
† 11. 7. 2006 Vammala

Niin pysyvät nyt usko, toivo ja rakkaus,
nämä kolme; mutta suurin niistä
on rakkaus.

1. Kor. 13:13

Kiittäen ja kaivaten

**Matti
Martti
Riitta, Ari, Sami, Satu ja Sini
sisarukset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**

Sai taivas uuden tähtösen,
kun sammui sydän kultainen.

Mummia muistaen ja ikävöiden

Sami, Satu ja Sini

Siunaus toimitettu 21. 7. 2006. Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitos Sastamalan Perusturvakuntayhtymän kotisairaanhoidon ja vuodeosasto 1:n henkilökunnalle Ritvan hyvästä ja vastuullisesta hoidosta.

Rakas puolisoni, sisaremmeni, miniämme

**Sirkku Eeva Anneli
Ä I K I Ä**

o.s. Mikkola

* 22. 3. 1953 Elimäki
† 19. 7. 2006 Terhokoti Helsinki

Kaivaten

**Petri
Marjailiisa Falck perheineen
Eino Mikkola perheineen
Salme Mäkeläinen perheineen
Helvi, Reino ja Marja Äikiä
muut sukulaiset ja ystävät**

Hiljaa saapui noutaja lauha
hellästi irrotti kahleet maan.
Kuljetti sinne missä on rauha
missä ei tuskaa milloinkaan.

Siunaus toimitettu Käpylän kirkossa 28. 7. 2006. Kiitämme osanotosta. Kiitos myöskin Terhokodin henkilökunnalle Sirkun hyvästä hoidosta. **Omaiset**

Kuolleita

Aune Haapalahti o.s. Kuoppa (s.1.9.1919) Enkkuaasta kuoli 14. 7. 2006 päivälevol-

laan kotonaan Hämeenlinnassa ja siunattiin läheisten läsnä ollessa 5. 8. 2006.

Helena Sofia Häsä

Helena, omaa sukua Karjalainen, syntyi Valkjärvellä 1914. Avioitui 20 vuotiaana Eljas Häsan kanssa ja muutti Pyhäjärvelle emännöimään maatilaa. Lapsia syntyi neljä. Evakkomatka päättyi Huitistien Vesiniitylle, josta taival jatkui Tampereen kautta Hyvikkäälle. Aina riitti voimia sopeutua ja joustaa elämän suurissakin muutoksissa. Helena eli 91 -vuoden korkeaan ikään. Elämän loppupuolella jalkojen voimat heikkenivät, joka oli itsenäiseen elämään tottuneelle Helenalle vaikea hyväksyä.

Helena oli aina reipas ja iloinen. Silloin kun Helena pääsi mökille hän saattoi kykkiä koko päivän mustikassa tai kalastaa mato-ongella. Mutta karjalanpiirakoissa Helena oli ykkönen, olihan hän Karjalasta tullut. Helenan valttikorttina oli aina myönteinen elämänsänsä, asiat katsottiin parhain päin. Jos jokin asia painoi mieltä se lähti nukkumaan pois. "Eihän miul oo rypy-jäkään" Helena usein mainitsi. Tämä myönteinen suhtautuminen elämään on arvokkain perintömme.

Muistamme myös karjalaisen vieraanvaraisuuden, käsityöt, luonnossa ja ihmis-ten parissa liikkumisen. Karjalanpiirakoita on leivottu koko suvun voimin, niin nai-

Helena Häsä.

set, miehet kuin lapsetkin osallistuvat talkoihin. Leivontapöydän ääreen on saatettu myös suvun sulhaskokelaat, joka on hieno esimerkki yhdessä tekemisestä ja ihmisten välisestä tasa-arvosta.

Saatoimme äitimme, mummomme ja isomummomme haudan lepoon, puolison vieren 7. 7. 2006 Hyvinkään Rauhannummel- le.

Ei elämä lopu kuolemaan vaan vaihtuu uuteen ja parempaan. Nyt Helena saa juosta vapaana.

SUSAN JA EMMI ELO

Kuolleita

Erkki Kotasalmi siunattiin 11. 11. 2005 Törnävän kirkossa Seinäjoella. Siunauksen toimitti pastori Terhi Jormakka. Lämmin kiitos kaikille Teille, jotka monin tavoin otitte osaa suruumme. Siunausrikasta kesää kaikille.

EDIT KOTASALMI

Lauri Kaasalainen on poissa

Moni teistä tunsikin isäni Lauri Kaasalaisen - Lassen. Niin monissa juhlissa ja tapahtumissa olette kohdanneet ja jutelleet. Jo Karjalassa lapsena leikkineet ja ensimmäisen evakkotien kulkeneista henkilöistä muodostui ystäväjoukko, joilla tavatessaan riitti aina muisteltavaa. Sit-ten tuli jatkosota ja paluu Karjalaan. Tuon paluun isäni teki nuoruutena, jonka mieliin painuivat lähtemättömästi se riemu jonka vallassa Maria ja Antti Kaasalaisen perhe Karjalaan palasi ja aloitettiin siellä tutuissa ympyröissä uusi elämä. Kun sit-ten jälleen tuli lähtö tuo lopullisesti joutui isäni Lauri muiden pyhäjärveläisten ta-voim aloittamaan elämän jäl-leen alusta nyt synnyinseu-tuna menettäneenä. Isä-Lassen uudeksi kotipaikka-kunnaksi monen väliaika-isen siirtymän kautta tuli Sa-takunta ja Huittinen. Yhtey-det entisiin naapureihin ja ystäviin eivät suinkaan kat-kenneet mutta samalla luo-ttiin myöskin uusia ystävyys-siteitä. Isäni oli seurallinen

ja osallistui innolla tapahtu-miin - ei puhujana, vaan yh-tenä osallistujana, kuunteli-jana ja kaikkien ystävänä.

Nyt isämme Lasse on nuk-kunut pois 10. 7. 2006 Turus-sa 78-vuotiaana.

Tämän kesän Pyhäjärvi-juhliin Huittisiin hän ei enää päässyt mukaan. Niin mo-nissa juhlissa - melkein kai-kissa hän oli mukana. Monet kuuliivat isän kuolemasta su-kulaisilta Huittisten juhlissa. Suru oli yhteinen. Monelta oli poistunut nyt hyvä ystä-vä.

Aikanaan Huittisiin muu-tettuaan Lauri antautui van-keinhoidon alalle. Siihen joutuikin hyvä mahdoli-

suus, sillä Huittisten vara-vankila oli aivan kodin lähel-lä. Hän suoritti useita van-keinhoidon alan kursseja toimien viimeksi talousmes-tarina. Eteenpäin oli kuiten-kin mieli ja niinpä perheemme muutti 1969 Turkuun, josta isä sai uuden työpaikan Turun Lääninvankilasta. Tu-russa Lasse asui lähes puolet elämästään. Myöskin uudel-la paikkakunnalla hän sai paljon ystäviä työtovereista, naapureista ja kaikista ihm-ististä joita tapasi. Eläkkeelle jäätyään v.1985 hän harrasti paljon uilloilua. Aurajoen rannalta puuttuu nyt yksi ahkera kävelijä ja kesäpai-kan Vehmaan Akkustajärven rannalta yksi tuttu ihminen.

Juuret, suku, Huittinen ja tie-tysti Pyhäjärvi olivat tärkeitä Lasselle ja yhteydet ympäri Suomea pidettiin yllä. Kaikki olivat tervetulle Turkuun ja Lasse tervetullut ympäri Suomea. Tuttujen katujen ohella Lassen kävelyreitit ohjautuivat päivittäin mi-nun ja äidin luo Ten tuotee-seen kuin myös Hannun-veljen liikkeeseen Osatek-

kiin. Turun hallissa ja kaup-patorilla hänet tunnettiin ja aina tuli vastaan ystävä jon-ka kanssa oli juteltava ja ky-syttävä kuulumisia

Turun Vpl. Pyhäjärvi-ker-hon tilaisuuksin hän osallis-tui innolla. Myöskin kotiseu-tumatkailua entiselle koti-seudulle isä harrasti. Ja mo-net olivat ne haikat terveis-tetä mitä hän sieltä tullessaan toi. Hän vei myöskin meidät lapset useita kertoja tutustu-maan Vpl. Pyhäjärvelle ja Karjalaan. Hän osallistui myöskin Vpl. Pyhäjärvi-Sää-tiön järjestämiin talkoomat-koihin muistomerkkejä kun-nostamaan.

Lasse kulki pitkän tien. Hän kohtasi paljon ihmisiä ja antoi meille kaikille pal-jon.

Hänet siunattiin 29. 7. 2006 Turussa Ylösnouse-muskappelissa ja muistoti-laisuus pidettiin Katariinan pappilassa kauniina aurin-koisena päivänä sukulaisten ja runsaan ystäväjoukon saattamana.

Kiitos teille kaikille.
TUULA KAASALAINEN

Ritva Santa – evakkolapsen taival on päättynyt

Puolisoni Ritva Sannan elämä päättyi Vammalan terveyskeskuksessa aamulla 11. 7. 2006. Kolmea viimeistä päivää lukuunottamatta sain lasteni kanssa hoitaa häntä pitkän sairauden aikana omassa kodissamme.

Yhteiselämän alku

Asuimme 1960-luvun alussa Harjavallassa, josta käsin silloinen päätoimittaja Martti Tenkanen hoiteli Vpl. Pyhäjärvi-lehteä. Olin tutustunut häneen jo aikaisemmin Vammalassa, jossa hänen poikansa Aulis oli ylioppilastoverini. Keskustelimme usein evakkojen ja satakuntalaisten suhtautumisesta toisiinsa. Tällainen suhdehan oli toteutunut omassa perheessäni. Martti kehoitti minua kirjoittamaan tästä aiheesta lehteensä. Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä olin sitten 14. 4. 1962 nimimerkki Satakunnan pojan kirjoitus: "Sota, evakot ja nuori satakuntalainen".

Artikkelissani kerroin muistikuviani sota-ajalta kotirintamalla, jossa elämä oli varsin turvallista, koska taistelut olivat kaukana Vammalasta. Kuvasin evakkojen tuloa ja sijoittamista jopa pieneneen omakotitaloomme. Kirjoitin Karjalan heimon vaikeuksista ja sopeutumisesta uusiin oloihin. Päätin kirjoitukseni sanoihin: "Karjalan heimo elää karjalaisena uusillakin asuinsijoillaan, mutta silti hyvin ympäristönsä sopeutuvana ja uusia vaikutteita vastaanottavana." Päätoimittaja lisäsi tekstin alkuun meistä oman mielipiteensä:

"He tutustuivat toisiinsa jo kouluvuosiensa ja katsoivat viisaimmaksi käydä ns. elämäntutustumisen yhdessä. Ja hyvin ovat onnistuneetkin, omastakin mielestään yllyttävän hyvin. Tuloksena tästä satakuntalais-pyhäjäreläisestä avioliitosta on uusi kodin henki ja suhtautumistapa eri heimoihin, niiden pyrintöihin, isänmaahan ja uskontoon. Tätä entistä sopusoinnuihin tuisman kansan luomista ko Jumala karjalaisten raskaalla evakkoretkellä tarkoittikin!"

Tuon artikkelini kirjoittamisen aikoihin avioliittonamme oli kestänyt neljä vuotta. Nyt Ritvan saatua läisyyskutsun oli juuri tullut täyteen 48 vuotta yhteistä elämää avioliitossa. Olikohan se Martti Tenkasen mainitsema "uusi kodin henki" vaikuttanut onnistuneeseen yhteiselämääme?

Evakkolapsi

Ritva oli toimissaan hyvin täsmällinen ja halusi valmistella asiat jo etukäteen kuntoon. Niinpä hän kävi läpi kanssani yksityiskohtaisesti poismenoonsa liittyvät asiat. Hän kirjoitti myös jälkipolvilleen kuvauksen evakkovaiheistaan kaksi vuotta ennen kuolemaansa. Kuvatkoohan hän itse evakkotapaileensa otsikkonaan "Evakkolapsi".

"Olen syntynyt Vpl. Pyhäjärven Pyhäkylässä tammikuun 23.päivänä 1936, ja ni-

meni on Ritva Viola Tuulikki Santa, o.s. Pitkänen. Talvisodan alettua isovanhempiani Pekka ja Anna Pitkänen sekä äitini Saimi Pitkänen (o.s. Reinikainen) ja lapset Ritva, Sylvi ja Veikko kuljetettiin Alavudelle. Meidät sijoitettiin taloon, johon tuli muitakin siirtolaisperheitä. Nimiä en muista, olinhan vasta vajaan neljä vuotta vanha. Isäni Tauno Pitkänen oli samaan aikaan armeijassa Vihdin Olkkalan maamieskoululla. Hänen tehtävänsä oli hakea maitoa Kourlan kartanosta varuskuntaan. Kartanon omistaja oli tiedustellut hänen perheestään ja sen olinpaikasta ja tarjonnut kartanon vapaana olevaa muonamiehenmökkkiä perheelle, joten muutimme Vihtiin.

Äitini Saimi Pitkänen lähti ennen Pyhäjärvelle paluuta meidän lasten kanssa Toivakkaan omien vanhempiensa luo synnyttämään Pirkko-sartani (synt. 6. 2. 1942). Pyhäjärvelle kävin sitten 1943-1944 alakoulun ensimmäisen luokan Pyhäkylän koulussa.

Toinen lähtö jatkosodan loppuvaiheessa 1944 oli juhanhannuksen alla. Juhannuspäivänä meidät kuljetettiin Myllymäen asemalta Pytkönmäen Kukon kansakoululle. Sieltä meidät vietiin yhdeksän kilometrin päässä olevaan taloon. Tästä talosta kävin syyslukukauden alakoulun toista luokkaa Kukon kansakoulussa. Matka oli siis yhdeksän kilometriä.

Isäni Tauno Pitkänen kotiutettiin Seinäjoella 15.11. 1944. Hän alkoi heti tullaan selvittää, missä on pyhäjärveläisten sijoituskunta. Tyrvää osoitettiin pyhäkyläisten sijoituspaikaksi, ja muutimme sinne. Evakossa olo jatkui, kunnes elokuussa v. 1947 osoitettiin pieni maatila, jossa jouduimme myös raivaamaan peltoa ja rakentamaan asuintalon ja muita tarvittavia rakennuksia. Sopeutuminen uusiin oloihin alkoi Tyrväällä. Lapsista nuorimmat Riika ja Jorma syntyivät siellä.

Sodan vaikutukset

Miten sota vaikutti kasvavan lapsen sisäiseen elämään ja kasvuun minun kohdallani?

Pimennysverkot, tykkien jylhinä rintaman suunnasta ja pommikoneiden lento kotipaikkakuntamme taivaalla aiheuttivat jatkuvaa pelotilaa, kun silloisen Porin lennonoston kolme konetta ilmestyi taivaalle asuessamme mieheni kanssa Harjavallassa.

Jatkosodan loppupuolella tuli sitten uudelleen lähtö evakkoon 1944. Pyhäjärven asemalta oli vedetty rata metsikköön jonkin matkan päähen turvallisemmaksi lastaamispaikaksi. Näapurin hevospöydissä pääsimme sinne. Umpinaisiin tavaravaunuihin meidät nostettiin muiden kyläläisten ja naapurien kanssa. Edellistä junaa oli pommitet-

Ritva Santa.

"Vaikeuksien kautta Voittoon" -patsaan paljastus Raumalla 24. 7. 1976. Puhujana Eino Aalto ja keskellä Ritva Santa kukkien kera.

tu Elisenvaarassa. Tämä meidän junamme liikkui edestakaisin odotellessa radan kuntoon saamista, jotta matkamme saattoi jatkua. Voi sitä itkuja ja hätää, mikä vallitsi juna-aunassa. Matkan aikana yhä uudelleen ja uudelleen joku aloitti virren "Oi Herra, jos mä matkamies maan...", ja muut yhtyivät siihen.

Myöhemmin elämässäni näin painajaisunia. Yksi uni, joka toistui muita useammin, oli sellainen, että emme pääse millään pois Kannakselta.

Painajaisunistani pääsin, kun jouduin Raumalla vakavasti liikenneonnettomuuteen tammikuussa 1985. Kävin siinä tilanteessa tajuttomuustilassa, ja sen jälkeen en ole nähnyt niitä painajaisia enää oikeastaan mitään aikaa. Olen tämän onnettomuustapauksen jälkeen pysynyt myös itkemättä laulamaan virttä "Oi herra, jos mä matkamies maan" näkemättä samalla itseäni siinä evakkojunassa.

Sopeutumiseni uusiin oloihin Satakunnassa ei ollut helppoa. Koin lapsena ja myös nuorena aikuisena voimakasta häpeän tunnetta. Olin myös pelokas ja arka. Muistan välttäneeni karjalaisuuden esiintymistä koulussa ja muuallakin.

Olin ilmeisesti oppikoulussa jotenkin onnistunut siinä. Siitä seuraava esimerkki: Olin löytänyt kirjakaupasta karjalaisen keittokirjan ja ostanut sen. Esittelin sitä innoissani erälle koulutoverille. Hän tokaisi minulle: Mitä sinä satakuntalaisen teet karjalaisella keittokirjalla?

Muutimme vuonna 1973

mieheni ja lastemme kanssa Raumalle. Kohtasin siellä voimakaita ja palavasieluisia karjalaisia ja heidän kauttaan löysin karjalaisen identiteettini.

Solmin avioliiton 1958 turvallisena ja luotettavana satakuntalaisen miehen kanssa. Liitto on kestänyt jo 46 vuotta. Lapsia on kaksi: Martti syntynyt v. 1959 ja Riitta syntynyt v. 1962. Eri kulttuureista lähteneet aviopuoliset voivat sopeutua ja hioutua toinen toistaan kunnioittaen ja hy-

lan lisäksi Kankaanpäähen, Tampereelle, uudelleen Vammalaan ja pisimmäksi ajaksi Raumalle. Uudet paikkakunnat merkitsivät Ritvallekin sopeutumista jatkuvasti uusiin olosuhteisiin ja tutustumista uusiin ihmisiin.

Karjalaisuus

Ritva kirjoittaa tunnustukse- na laatimassaan muistelussa, että evakkona oleminen ja karjalaisuus aiheuttivat hänelle pitkään häpeän tunnet-

myös nuorempien tietoon. Siksi hän kirjoitti muistelmaan "Evakkolapsi" kokemuksistaan evakkona ja karjalaisuuden vaikutuksista hänen myöhemmän elämänsä.

Lähimmäiset

Lähimmäisten auttaminen oli Ritvalle ominaista jo nuoruudessa kotitöissä ja nuorempia sisarusia sekä halvaantunutta pappaa hoitaessa. Avioliitossa hän valitsi lasten kasvattamisen työelämää tärkeämpänä. Lapset Martti (s. 1959) ja Riitta (s. 1962) saivat tuntea, että heistä pidetään huolta ja että heitä rakastetaan. Lisäksi isäni ja hänen sisarensa tarvitsivat vuosikautia Ritvan apua. Iäkäs Hilda-täti jopa asui yli kymmenen vuotta perheemme mukana. Ja yleensäkin, jos jossain perheessä tarvittiin apua, Ritva oli valmis sitä antamaan. Kun sitten Riitta-tytarellemme syntyivät lapset Sami, Satu ja Sini, heistä muodostui "mummin" huomion erityinen kohde, hänen silmäteränsä. Vielä aivan loppuaikoinakin hän sairaudestaan huolimatta halusi olla vastaanottamassa koulusta palaavia.

Ritvan siunaustilaisuudessa 21. 7. 2006 pitämässään puheessa rovasti Timo Kökkö painotti voimakkaasti palveluksen osuutta poisnoikkuneen elämässä seuraavien sanoiin:

"Tuntuu siltä, että Ritva Sannan tapa elää tätä elämää, hahmottaa sitä ja lähestyä sitä oli aivan koskettavasti tunnettu pienen ihmisen näkökulma. Oli niin kuin ne-livuoitaa kokemus, että oli jätettävä koti ja lähdettävä evakkotielle, olisi jäänyt pilveksi elämän taivaalle koko elinikäsi. Pieni ihminen joutuu elämään maailmassa, jossa edes oma elämä ei ollut omassa hallinnassa. Oli vain suostuttava kohtaamaan kaikki kohdattavat.

Ja Ritva Santa suostui. Hän katki pienenuden tunnon palvelukseensa. Tuntuu siltä, että hän oli pysähtymättä aina liikkeellä oleva, aikaansa ja vaivaansa laskematon kutsukumme hoitaja. Ja se kutsutus oli muitten ihmisten palveleminen. Se oli palveleminen miehensä rinnalla, palveleminen perheessä, kokosydämisestä äitiydestä, milloinkaan katkeamatonta huolen kantamista taikka iloa lausuen elämässä heidän aikuisuutensa päivinäkin, ja isoäitiydestä, sekä näkyvää että sydämeen kätkeyttä mummin mukanaoloa heidän elämässään. Se oli elämän realiteetti hyväksyneen, pieneksi itsensä tunteen ihmisen suuruutta: ihmisten hoitamista hyvydellä, armahtamista, vapauttamista ja miittaamatonta antamista."

Ritvan siunaustilaisuudessa Tyrvään kirkossa veisattiin tuo evakojen matkavirsi "Oi Herra, jos mä matkamies maan" ja "Kiitos sulle, Jumalani, armostasi kaikesta". Nä-mä Ritvan toivomuksesta.

Ritvaa kiitollisuudella muistaen

MATTI

väksyen toistensa erilaisuuden, mikä on myös minun elämäni suuri rikkaus." (Ritvan muistelo päättyy).

Vaiherikas elämä

Evakkovaiheen jälkeen vuonna 1947 Ritvan isä hankki pienen maatilan, johon jouduin raivaamaan lisää pelttoa ja rakentamaan uusi asuinrakennus. Lapsista vanhimpna Ritvan tuli osallistua kaikkiin maataloustöihin sekä hoitaa nuorempia sisarusia ja iäkästä, halvaantunutta pappansa. Vaa-tivien ja raskaiden kotitöiden ohella hän suoritti keskikoulututkinnon Vammalan kuskustassa, viiden kilometrin päässä olevassa Tyrvään yhteiskoulussa. Koulumatkat sujuivat polkupyörällä.

Keskikoulu merkitsi työpaikkaa virkailijana Tyrvään Säästöpankissa. Se taas merkitsi länsiäsiota suurelle perheelle.

Samaan aikaan minä suoritin opintoni päätöksen ja työskentelin Kansallispankissa. Pian sain nimityksen johtamaan pankin Harjavallan konttoria. Perheemme muutto toiselle paikkakunnalle aiheutti Ritvalle työpaikan jättämisen. Kun lisäksi meille oli syntynyt poika, jäi Ritva kotiin häntä hoitamaan. Lasten kasvattaminen ja kouluttaminen sekä kodin huolellinen hoitaminen olivat Ritvalle tärkeä elämäntyö, jota hän arvosti ja josta hän ei halunnut luopua. Hän ei hyväksynyt sanontaa: "on vain kotiäiti".

Minun työni pankissa johdatti perheemme Harjavall-

ta. Vasta muutto Raumalle vuonna 1973 toi siitä vapautumisen. Raumalle oli sijoittunut paljon siirtokarjalaisia väestöä mm. Hollming Oy:n telakan ja Rauma-Repola Oy:n tehtaiden mukana. Karjalaiset osallistuivat runsaasti yhteiskunnallisiin tehtäviin ja heitä arvostettiin.

Rauman Karjalaiset olivat pitkään harkinneet karjalaisaiheisen muistomerkkin hankkimista kaupunkiin. Tämä hanke toteutui 1970-luvun puolivälissä. Sen johdosta olivat intomieliset, Karjala-aatteelle vihkiytyneet talousneuvos Pauli Talvio, taiteilija Aila Salo ja insinööri Eino Aalto. He saivat Ritvan mukaan sihteerirahastonhoitajaksi. Muistomerkki paljastettiin 24. 7. 1976. Sen on suunnitellut taiteilija Aila Salo. Muistomerkkin nimi on:

"Per Aspera ad Astra – Vaikeuksien kautta Voittoon". Se kuvaa vaikeuksien renkaiden – viisi sotavuotta – läpi lentävää lintuparvea kohti sinivalkeista taivasta. Patsaan vertauskuvallisuus toteutui myös Ritvan kohdalla. Muistomerkkihankkeesta lähtien hän on ylpeänä tunnustanut karjalaisuutensa ja halunnut olla mukana karjalaisten – erityisesti pyhäjärveläisten – tilaisuusissa.

Parhaillaan valmisteilla olevan Pyhäkylän koulupiirin kotiseutukirjan valmisteluun Ritva on osallistunut hankkimalla aineistoa siihen ja myös tämän hänen kotikylänsä valokuvanyttelyyn. Pyhäkyläisyys alkoi hänessä jälleen elää. Elämänsä loppuaikoina hänelle oli tärkeää, että tieto syntyperästä tuli

Konnitsasta ilmestynyt kuvateos

Pyhäjärvi-juhlassa esiteltiin uunituore kyläkirja Kotkylämme Konnitsa 2. Tekijöinä Toivo Luukkanen ja Ensio Näriäinen. Kirja on kuvateos ja se sisältää kuvien lisäksi kertomuksia Konnitsan asukkaista, kouluoloista, eläimistä, evakkoajoista ja monesta muusta Konnitsaan liittyvästä. Mielenkiintoisin artikkeli oli Kerkko Nordqvistin Konnitsan kylän kivikausi. Siitä ilmeni, että Konnitsassa on ollut asutusta jo 8000 vuotta eKr.

Kesäkuun lehdessä kerrottiin jo kuvateoksen syntyvaiheista ja sen sisällöstä, mutta toistettakoon vielä joitakin asioita. Kolme vuotta sitten aloitettu valokuvien keruu tuotti kirjoituskunnalle 900 valokuvaa, joista 300 on teoksessa. Tietokone-eksperimentti Ensio Näriäinen käsitteli kaikki valokuvat, korjaten ja muokaten vauriot. Tulos on erinomaisen hyvä. Kaikki kirjaan lähetetyt kuvat tallennetaan myös Pyhäjärvi-säätiön arkistoon.

Teoksen taitto on selkeä. Kirjassa on mukana Konnitsan kyläkarta, johon oli numeroitu kaikki talot. Kirjan kuvat ovat talojen numeroilla ja nimillä varustetun kartan mukaisessa järjestyksessä. Kuvien tekstit olivat mielenkiintoista luettavaa. Useissa kuvissa kerrotaan, missä tilanteessa valokuva on otettu. On myös muutamia sanalla luonnehdittuja kuvan henkilön ominaisuuksia ja elämänavaiheita tai Konnitsassa käydyt nimet. Peko Juho, Pien Tuomas, Sohvi Antti, Luukopoi Juho tai Pitkätommo Juho.

Koulu- ja ryhmäkuvat ovat suurennettuja ja henkilöt oli numeroitu kuvaan. Kuvatekstistä löytyi helposti hen-

kilön nimi ja numero. Tämä oli hieno oivallus Näriäiseltä.

Kertomuksia osastossa oli kaksi kauaskin lentänyttä "kontoista". Jon Parssinen kertoi Amerikassa menestyneestä isästään John Parssinesta ja Silvo Kaasalainen

Kanadaan muuttaneesta Jalmari sedästään. Teosta lukiessa tuntui, että konnitsalaiset pärjäsivät suomalaisella sisulla ja yrityshengellä missä maailmankolkassa tahansa.

Kotkylämme Konnitsa 2 on erittäin monipuolisesti ja hienosti laadittu teos. Luin sitä ei-konnitsalaisena ja mielenkiinto säilyi alusta loppuun asti. Tietysti monet kirjan henkilöt ovat vuosien myötä tulleet tutuiksi meille muidenkin kylien pyhäjärveläisille. Kirjan myötä oltiin heidän juurillaan Konnitsassa ja muissa elämän vaiheissa. Ja tärkeintä on tietysti se, että yksi osa pyhäjärveläisten historiaa on tallennettu kirjaksi. Iloksi meille nyt eläville ja arvokkaaksi tietolähteeksi tuleville sukupolville.

Kovakantisen teoksen hinta on 35 euroa ja sitä voi tilata osoitteella Seija Lintula, Mäyrätie 16, 33430 Vuorentausta. puhelin 03-344 3032. SALME RINTALA

Opiskelijoiden stipendit

Vpl.Pyhäjärvi-säätiön hallinnassa on viisi opiskelijoille tarkoitettua stipendiraastoa. Pyhäjärvi-juhlassa jaettiin kahden rahaston stipendit.

Arvo Kukon rahastosta jaettiin kolme 500 euron apurahaa seuraaville henkilöille:

Jenni Honkasalo, pyhäjärveläisjuuret Porsaanmäellä. Isoisä Mikko Vesikko. Jenni opiskelee Jyväskylän yliopiston humanistisessa tiedekunnassa, pääaineena ruotsin kieli.

Anna Niemi, juuret Pyhäjärven Keljassa. Äidin isä Aulis Lankinen. Anna opiskelee myös Jyväskylän yliopiston humanistisessa tiedekunnassa englannin kielen laitosella. Sivuaineena hänellä on erityispedagogiikka. Tulevaisuudessa vielä käsi-

työnopettajapainot. Joten valmistuttua hänellä on kaksi opetettavaa ainetta: englanti ja käsityöt ja erityisopettajan pätevyys.

Kalle Pakarinen, juuret Pyhäjärven Keljassa. Isovanhemmat Heikki ja Anna-Liisa Pakarinen. Kalle opiskelee Joensuun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa, pääaineena Suomen historia. Sivuaineena perintetutkimus, taiteensosiologia, kirjallisuus ja yhteiskuntapolitiikka. Suorittaa parhaillaan arkistohoitotutkintoa Joensuun maakunta-arkistossa. Tulevaisuudessa hän suuntautuu museo- ja arkistotalle.

Perinnerahasto l:stä myönnettiin kaksi 500 euron suuruista apurahaa. Rahaston lahjoittaja ei halua nime-

ään julkisuuteen. Apurahan saajat ovat:

Katri Peuhkuri, juuret Pyhäjärven Tiituaalla. Isoisä Lauri Johannes Kukko. Katri opiskelee Rovaniemellä, Lapin yliopistossa luokanopettajaksi. Opintojen ohessa hankkinut rehtorin pätevyyden.

Eva-Kaisa Wilkko, juuret Pyhäjärven Pyhäkylässä. Äiti Helvi Wilkko ent. Hiiri. Eva-Kaisa opiskelee Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksessa luokanopettajaksi, tärkeänä aineena suomen kieli. Musiikin opinnoista on kiitettävät arvostamat ja opiskelu jatkuu edelleen. Musiikki on ollut elinikäinen harrastus niin pianonsoiton kuin kuoron muodossa.

SALME RINTALA

Rippi-koululaisia koolla Huittisissa

Matti Pohjolainen oli kutsunut koolle juhlien yhteyteen syksyllä 1939 rippikoulunsa aloittaneet tytöt ja pojat. Ei-pä ollut joukko suuren suuri, sillä paikalle ilmoittautuivat työstä Lilja Juhola ja Kerttu Pakarinen sekä pojista Matin lisäksi Aimo Haapa-saari ja Selim Lehtinen.

Mukava oli keskustella vanhoista asioista ja samalla nautittiin Matin tarjoamat pullakahvit.

APAHTUMAKALENTERI

■ **Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho.** Aloitamme syyskauden su 10. 9. 2006 klo 13 Vanhassa kirjastotalossa tarinatuokiolla. Suunnitellaan alkavan kauden ohjelmaa. Yhteislaulua, arpajaiset ja kahvit. Tervetuloa pyhäjärveläiset uudet ja entiset jäsenet. Jäsenyys on ilmainen.

■ **Viskarit kokoontuvat** Orivedelle sunnuntaina 10. 9. 2006. Jumalanpalvelus Oriveden kirkossa klo 10, ja seppelleenlasku. Kokous ja ruokailu Hotelli Orivedessä, Keskustie 40. Tervetuloa! Ruokailua varten ilmoittautuminen Teuvo Viskarille 3. 9. mennessä puh. 03-335 2422.

■ **Suvannon seudun sukututkimuspiirin kokous** pidetään Helsingissä Karjala-talon Galleria salissa, Käpylänkatu 1, lauantaina 16. 9. 2006 klo 14-17. Ohjelmassa pyhäjärveläisen kirjallisuuden esittely sekä tutkijoiden välistä tietojen vaihtoa. Järjestelyvuoro on meillä pyhäjärveläisillä. Toivotaan, että ilmoittaudut etukäteen joko Antero Pärssinelle tai Kaarina Pärssinelle. Tulkaa joukolla mukaan! Antero Pärssinen 03-7345057, gsm 050-5706575. Kaarina Pärssinen gsm 040-519 3036 antero.parsinen@phnet.fi, kaarina.parsinen@pp.inet.fi

■ **Lahden Seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon** syyskuun kokous pidetään torstaina 7. 9. 2006 klo 17.00 alkaen Elsa ja Raimo Musakalla, Kevätkatu 14 D, 15240 LAHTI. Lähtö kaupungista Marolankadun pysäkillä klo 16.45. Tervetuloa!

■ **Hinkkasten sukuseura ry:n sukkokokous** pidetään sunnuntaina 3. syyskuuta 2006 klo 13.00. Kokouspaikka on Scandic Hotel City, Hämeenkatu 1, Tampere. Ennen kokousta on mahdollisuus syödä hotellissa klo 12.00 alkaen kokouslounas hintaan 23 euroa. Ilmoittautumisen kokoukseen pyydetään tekemään Tuulikki Mäkelälle, puh. 050 383 5665 (klo 17.00 jälkeen) tai sähköpostitse tuulikki.makela@pp8.inet.fi viimeistään 22. 8. 2006.

Huittisissa ongittiin kolmen seuran voimin

Perinteinen Vammalan, Huittisten ja Äetsän karjalaseurojen rannalta ongintakilpailu pidettiin Loimijoen rannalla ns. Autokuksen rannassa 9.8. Kyllä kalaa Loimijoen rannalla sen osoitti parhaiden saaliit. Toisaalta Tosi kalamiehetkin kyllä joutuivat tuomaan punnitukseen varsin kevyen kalapussin. Nuorten sarjaan osallistui neljä onkijaa. Samuli Palonen Äetsästä veteli rannalle 750 g, Lauri Pärssinen Huittisista 280 g, Aaleksi Tapanila Huittisista 265 g ja Petteri Palonen Äetsästä 135 g.

Naisten sarjaan oli uskaltautunut kahdeksan onkijaa heistä palkintosijoille ylsivät Terttu Orpana Äetsästä 1460g, Elvi Puputti Huittisista 380 g, Katri Pajunen Vammalasta 350 g ja Merja Inknen Huittisista 335 g.

Miesten sarjassa oli osallistujia 13. Palkintosijoille ylsivät Martti Lotsari Vammalasta 3145g, Rauno Pajunen Vammalasta 2350 g, Martti Heinola Huittisista 2275g ja Timo Musakka Huittisista 1070 g.

Kaikkiaan osallistujia oli 25 henkilöä.

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme syyskuun numero tehdään 14. 9. 2006. Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 4. 9. 2006 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Vastaavat toimittajat:

Salme Rintala
Korkeamäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551
salme.rintala@netti.fi

Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Toimituksen osoite:

Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

vpl. Pyhäjärvi

Tilauslomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tämä lomake voidaan käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilauhinta 20 euroa/vuosi

Tilaajan nimi _____

Osoite _____

Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle Reino Äikiälle os. 32700 Huittinen.

Valtakunnalliset Evakkolasten päivät

Tervetuloa valtakunnallisille Evakkolasten päiville Tampereen seurakuntien kurssikeskukseen Kangasalan Ilkkoon 2.- 3.9. 2006.

Päivien suojelijana toimii Tampereen hiippakunnan piispa Juha Pihkala.

Kustannukset: täysihoito la-su 2hh, 105 euroa/hlö, pe-su 2hh, 150 euroa/hlö. Täysihoito sisältää ateriat, aamiainen, lounas, päivällinen sekä omatoiminen iltapala) sekä majoituksen, saunan ja linavaate- ja pyyhesetin. Päiväkävijät la-su 70 euroa/hlö. Hinta sisältää ateriat, kahvit ja ohjelman.

Maksu suoritetaan tilille Evakkolapset ry, OP 529700-249558.

Tarkemmat tiedot majoituksesta ja alueesta sekä ajo-ohjeet löytyvät Ilkon kurssikeskuksen kotisivuilta www.ilko.fi

Kaksipäiväinen ohjelma sisältää yhdeksän erilaista työpajatyöskentelyryhmää, joissa käsitellään evakkouden tunneumistoja monin tavoin. Illalla yhteistä aikaa ja saunomista.

Ilmoittautumisaika oli 7.8.2006 mennessä, mutta voit tiedustella vielä yöpymispaikkoja. Päiväpaikkoja on ilman muuta tarjolla.

Evakkolapset ry, Raija Joutseno
Kalkkimmäentie 2, 03100 NUMMELA
puh. 040 506 7851
raijaj@gmail.com tai raija.joutseno@joustava.inet.fi